

HAJDUFÖLD

Tek. Nemzeti Múzeum

Buda

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

BELLYBI ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 3 PENGŐ
Egyes szám ára hétköznap 12 fillér. Vasárnap 20 fillér

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

FELILOSZÁRVA

VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG U. 16
Szerkesztőség T. 3-47. • Kiadóhivatal T. 3-48.

A kézműves kamara felállításáról és a súlyos adózási rendszerről hangzottak el interpellációk

a képviselőház sz. rdal ülésén Kényszereszközök nélkül nem lehet biztosítani az adók befolyását

Budapest, január 16. A Ház mai ülésén az elnök bejelentette, hogy Pécs városa feliratot küldött a trianoni szerződés revíziója tárgyában. Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter betértesztette a honvédség kiszolgált tagjainak és azok hátramaradtainak ellátásáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután Marsall Ferenc ismertette a földmivelésügyi és közigazgatási bizottságok együttes jelentését a mezőgazdasági hírszolgálatról szóló törvényjavaslat tárgyában. Majd megválasztották a földbirtokrendezés véleményező bizottságának két rendes és egy pótagját. Következett a bírói végrehajtásra vonatkozó egyes rendelkezések módosításáról szóló törvényjavaslat tárgyalása. Ezután áttért a Ház a múzeum és könyvtár, valamint levéltár ügyére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalására, amelyet vita nélkül fogadtak el.

Következtek az interpellációk. Fröhvirth Mátyás

a Kézműves Iparkamara ügyében

intézett interpellációt a kereskedelmi miniszterhez. Beszédében kitért a kereskedelmi és iparkamara jelenlegi szervezetére és megállapítja, hogy annak tisztviselői és alkalmazottai horribilis javadalmaszban részesülnek. Így például

Szávay Gyula 32.000 pengő fizetést élvez, tehát sokkal nagyobb, mint a magyar miniszterelnök

és a titkárok is nagyobb dotációt kapnak, mint akármelyik magyar miniszter, de a portás is többet kap, mint egy miniszteri titkár.

Nagy erkölestelenség az, amikor a kormányhoz hü iparosság nem tudja megkapni a kézműveskamara felállítását, a Kereskedelmi és Iparkamaránál ilyen pazarlás folyik. Nagy érdeklődéssel várja a kereskedelmi miniszter választát.

Páyer Károly szintén a kereskedelmi miniszterhez intézett interpellációt, amelyben a szombathelyi gyufagyári állapotokat és az ott dolgozó munkások alacsony munkabérét tette szóvá.

Hermann Miksa kereskedelmi miniszter kérte az interpellálót, bocsássa rendelkezésére adatait, mert ebben az ügyben a legszigorubb pártatlan vizsgálatot kívánja keresztülvinni.

Vanczák János interpellációját elhalasztotta.

Fábián Béla első interpellációjában a Baross Gábor-féle csoportnak adó-

Hiszek egy Istenben,

Hiszek egy hazában,

Hiszek egy isteni örök igazságban,

Hiszek Magyarország feltámadásában.

Amen.

mányozott 200 taxi-rendszám ügyét tette szóvá. Interpellációjára Wekerle Sándor pénzügyminiszter válaszolt.

Fábián Béla egy újabb interpellációjában azt a kérdést intézte a pénzügyminiszterhez, hogy van-e tudomása arról, milyen módon hajtják be az adókat. A túlzott szigorúságot nem tartja indokoltnak.

Wekerle Sándor: A költségvetés egyensúlyának biztosítására szükség van, mert fillérvény pontossággal nem lehet a kalkulációkat megcsinálni. Agrárországban, mint mi vagyunk, mindig az őszi hónapokban folynak be legnagyobb mértékben az adók, tavasszal és nyáron csekélyebbek lesznek a feleslegek. Sajnálja, hogy az interpelláló képviselő a konkrét adóbehajtási esetekről nem értesítette őt előzőleg. Ha megtette volna, úgy ő most már a megfelelő elintézésről is beszámolhatna. Hangsúlyozza azonban, hogy minden adóigazgatás kénytelen elmenni végső esetben az adók behajtásáig, mert ilyen

kényszereszköz nélkül nem lehet biztosítani az adók befolyását.

Az a kérdés, nincs-e törvényeinkben olyan hiba, amely miatt az illető adóvégrehajtással foglalkozó hatóságok nem gyakorolhatják a méltányosság szükséges mértékét, amikor a törvény betűje szerint járnak el. Maga sem helyesli a szigorított foglalat, amikor a lefoglalt dolgokat a község-házára szállítják, ahol azok megőrzésére nincsenek berendezkedések. Különösen nehéz olyan esetben, amikor az adó ingatlannal pl. házzal van fedezve. Az ilyen eseteken csak szisztematikus törvényes intézkedéssel lehetne segíteni és ehhez kéri az interpelláló képviselő segítségét. Egyes esetek felhánytorgatása nem jár haszonnal. Vannak olyan esetek, amikor valaki megtudná fizetni az adóját, de nem akarja és ezért

Fábián nem tesz szolgálatot az ügynek azzal, hogy egyes adóbehajtási eseteket ismételtén a Ház elé hoz.

Ez az eljárás oda vezet, hogy az emberek már azért tagadják meg az adófizetést, mert azt remélik, hogy ha adott esetben Fábián Bélához fordulnak, úgy közkérdés lesz az ő adózási esetükből és az adóbefizetéstől esetleg megszabadulnak. Nem szabad egyes esetekkel kapcsolatban pellengére állítani a közhatalóság jóhiszeműen eljáró közegeit. Elismeri, hogy adózáunk súlyos és igyekezni fog, hogy a behajtás a közigazgatás kevesebb tulkapása mellett menjen végbe.

A Ház a miniszter választát tudomásul vette.

Ezután az ülés egy óra tájban véget ért.

A ruthének tiltakozása a cseh önkényuralom ellen

Prága, január 15. A ruszinszkói tartományi képviselőtestület ülésén Hokki Károly az őslakos magyarság nevében szólalt fel és követelte a békeszerződés és az állam törvényeinek szigorú megtartását. Tanítók és más régi nyugdíjasok, elbocsátott tisztviselők járnak itt, éhségtől ájuldozva. Ezek ma sem kapnak egy fillér nyugdíjat sem, vagy ha igen, annyit, amely emberi megélhetést nem biztosít.

Sok magyar iskolát átfestettek csehre. Tíz év alatt több mint száz iskolát létesítettek azon a területen, ahol azelőtt nem volt száz cseh lakos sem.

Hokki végül a következőkben foglalta össze a magyarság elvi álláspontját:

— Ami a békeszerződést és az állam legfőbb törvényeit szigorúan meg nem tartják, míg az állampolgári egyenlőséget a kormányzat meg-

nem valósítja, addig kénytelenek vagyunk ellenzéki harcunkat folytatni. Ezután Siménfalvy Árpád, a magyarság másik országos képviselőtestületi tagja, indítványt terjesztett elő, amely a többi között a következőket mondja:

„Ruszinszkó országos képviselőtestülete megállapítja, hogy az állam igazgatásáról szóló 1927. évi 125. számú törvény meghozatala, annak tartalma és végrehajtása az autonómia nyilvánvaló megsértése. A cseh köztársaság végrehajtó, a forrása a nyelvhasználat, közoktatásügy és közigazgatás tekintetében Ruszinszkó területén egyedül és kizárólag csak Ruszinszkó lakossága lehet. Az országos képviselőtestület bejelenti tiltakozását, az autonómiához való ragaszkodását a tartomány kormányzójának, a cseh szlovák kormányának és a köztársaság elnökének.”

A tizenötévi fegyházra ítélt Gurbán Antal hitvesgyilkost az ítéletábla felmentette a vád alól

Az igazságügyi orvosi tanács megállapította, hogy a gyilkos köz- és önv. szélyes elmebeteg

(A Hajdúföld tudósítójától.) Szerdán délelőtt tárgyalta a debreceni kir. ítéletábla Gurbán Antal hajdudorogi földmives gyilkossági bűnügyét, aki 1927 december 19-én

konyhakéssel megölte feleségét.

Brán Imréné pedig súlyosan megsebesítette. A borzalmas gyilkosság után Gurbán felakasztotta magát a mestergerendára, de még idejekorán levágták s így megmentették az életnek. Mikor Gurbánt levágták a kötélről, a csedörök is megjelentek, akik őrizetbe vették a gyilkost. A magához tért ember üveges szemekkel meredt maga elé s csodálkozva kérdezte a csendőröktől:

— Jó napot csendőr urak, mit akarok nálam?

A csendőröket nagyon meglepte a kérdés, de csodálkozásuk csak fokozódott Gurbán további feleletein. Azt tapasztalták ugyanis, hogy

a gyilkos nem emlékszik vissza borzalmas tetteire, a felesége meggyilkolására.

A csendőrség hamarosan befejezte a nyomozást a gyilkossági ügyben s megállapították, hogy Gurbán miképpen követte el a bűntényt, de a gyilkosságra vezető okot a homályos előzmények miatt nem tudták kideríteni. Nem tudták megállapítani, hogy Gurbán miért követte el a gyilkosságot, mikor sohasem haragudott a feleségére. Felmerültek ugyan olyan adatok a vizsgálat során, hogy a házastársak néha összetűztek, de ezek az összetűzések magyarázhatók voltak

Gurbán nagyfokú idegbajával.

Az elsőfokú bíróság előtt tárgyalták a múlt évben a hajdudorogi gyil-

kosságot s már ekkor megállapította a bíróság, hogy Gurbán a bűncselekmény elkövetése előtt pár évvel mint elmebajos, elmeegógyintézetben kezelés alatt állott. Budapesten a Korányi, Debrecenben pedig a Csiky klinikán volt hosszú ideig ápolás alatt. Már az első tárgyaláson felmerült az a kérdés, hogy Gurbán elmebetegsége folytán beszámíthatatlan állapotban követte el a gyilkosságot, mert az elmebetegségeknek van egy típusos esetük, az úgynevezett amnézia, amikor az emlékezet kihagy s feltehető, hogy régebbi elmebetegsége révén

az öntudatlan állapotban elkövetett gyilkosság képzete hiányzik a vádlott emlékezetéből.

A törvényszéken elrendelték Gurbán elmeállapotának megvizsgálását. Benedek László dr egyetemi tanár és Horváth Arthur dr törvényszéki orvosszakértő megvizsgálták Gurbán elmeállapotát s egybehangzó véleményük volt, hogy a gyilkos szimulál.

A bíróság az orvosszakértők véleménye alapján a kir. ügyész kötéltálati halálbüntetést kért a vádlottra, a kir. törvényszék Gurbán Antalt bűnösnek mondta ki szándékos emberölés büntetettében, továbbá szándékos emberölés büntetettében s ezért

15 évi fegyházbüntetéssel sújtotta.

Felebbezés folytán került a gyilkossági bűnügy szerdán délelőtt a kir. ítéletábla dr Perjessy Mihály táblai tanácselnök büntető felebbviteli tanácsa elé. A bíróság ismertette az igazságügyi orvosi tanács megérkezett véleményét, amely a debreceni orvosszakértők véleményével szem-

ben megállapítja, hogy Gurbán Antal köz- és önvészélyes elmebetegségben szenved.

A debreceni kir. ítélőtábla az igazságügyi orvosi tanács megállapítása alapján

felmentette a vádlottat

azzal az indokolással, hogy a vádlott a gyilkosság elkövetése idején oly súlyos elmebetegségben szenvedett, hogy beszámíthatatlan állapotban elmebetegnek fellépő belsőkénszer alatt követte el a bűncselekményt.

Egyébként a tábla elrendelte Gurbán Antalnak az elmeklinikára való elszállítását és ottani gyógykezelését.

Köszönjük a szives figyelmet!

A Világítás' vái alat vezetőségének figyelmébe

A Hajdúföld József királyi herceg-utcai nyomdájában, ahol Debrecen és a Tiszántul keresztyén magyarságának sajtóorgánuma készül,

a munkaidő legfontosabb perceiben, pontosan éjféltkor kialudt a villany.

Sötétségbe borult a szerkesztőség és a nyomdai szedőterem is.

Ebben az időben minden perc súlyos károsodást jelent a lap-előállítás munkájában, erkölcsi károsodást a szerkesztőségnek és anyagi károsodást a nyomdávállalatnak. A szerkesztőség tehát, már csak olvasóközönségünkkel szemben kötelező lelkiismeretességétől vezettetve is haladéktalanul felhívta a városi világítási vállalatot, hogy a vélt pillanatnyi üzemmárvavar elhárítására sürgős orvoslást kérjen.

A világítási vállalat illetékes Tényezője azonnal szives készséggel állott rendelkezésre s kérdésünkre azt a meglepő választ adta, hogy

12-től 1-ig javítási munkákkal óhajtanak foglalkozni, tehát ez idő alatt számunkra nincsen világítás.

A lekötelező felvilágosításra némi álmélkodással és megütközéssel érdeklődtünk az iránt, miképpen lehet az, hogy minden előzetes értesítés nélkül, a munkaidő kellős közepén egy teljes órára egyszerűen beszüntetik a villanyáram szolgáltatást,

azt a megnyugtató választ kaptuk, hogy a Tiszántuli Hírlap rt. nyomdáját kellő időben értesítették.

Ezek után, mialatt egyiptomi sötétség borult a munkájukban megbénított szedőgépeinkre s szerkesztőségi asztalunkon egy árva gyertyaszál pislákol, néhány szerény kérdésünk volna a ma éjszakai „illetékeseknél” még illetékesebb fórumokhoz, a világítási vállalat igazgatóságához, esetleg Debrecen szabad királyi város magisztrátusához.

Feltételezve azt, hogy a Tiszántuli Hírlap rt. jóhírű vállalatával a Hajdúföld józan elgondolás szerint nem azonosítható és össze nem téveszthető, kérdezzük, — talán új közüzem-politikai szempont az, amely ily finom tapintattal distingvál lapvállalatok között, aszerint, hogy azok liberális vagy keresztyén-nemzeti célokat szolgálnak-e? Kérdezzük, talán itt új rendszer van kialakulóban, amely jutalmaz és büntetéseket osztogat. Kérdezzük, hogyan egyeztethető össze a sokat hangoztatott egyenlőség elvével ez az elbánás, — avagy talán lassanként odajutunk, hogy a Közművelődési könyvtár ingyenes használata mellett a zavartalan villanyáram-szolgáltatás is külön

privilegiuma lesz szeretve tisztelt lapársunknak, a Tiszántuli Hírlap rt.-nek?

A Hajdúföld szerkesztősége azonban nem bohémantya, amelynek legfontosabb munkaidejét csak játsszi feledékenységgel meg lehet szakítani, mert tíz évi fennállásunk alatt azt is bölcsen megtanultuk, hogy vonaljavitásokat nem muszáj épen a szerkesztés és lapelőállítás legfontosabb órájában eszközölni, s ilyenformán az ilyen eljárást nem vagyunk hajlandók egy pillanatra sem bamba béketűrés-sel zsebrevágni.

Reméljük, hogy a világítási köz-

Borzalmas hajószerecsétlenség 3800 halottal

A honkongi partvidéken egy angol kínai hajószállalatnak kétezer tonnás Hszinva nevű személyszállító gőzöse nagy vihar miatt zátonyra futott és elsüllyedt. 300 utas és 100 főnyi legénység volt a hajón és 20 ember kivételével valamennyien a tengerbe fulladtak.

Azonnal több hajó indult a szerecsétlenség színhelyére, ahol már

Magyarország megnyerte az asztali tennisz világbajnokságot

Budapest, január 16. Magyarország megnyerte Ausztria elleni asztali tenniszmeccsét 5:0 arányban és egyúttal az asztali tennisz 1929. évi csapatvilágbajnokságát. Ausztria és Magyarország csapatversenyén a Vasasok budapesti székházában több mint 2 ezer főnyi közönség jelent meg.

Részletek: Barna győz Klusmann

Évente 4000 pengőre kérik felemelni a muzeum államsegélyét

(A Hajdúföld tudósítójától.) Debrecen város muzeumi felügyelő-bizottsága szerdán délután 5 órakor a Déri-muzeumban ülést tartott dr. Csűrös Ferenc köznevelődési tanácsnok elnöklésével. Az ülésen elsősorban dr. Zoltay Lajos muzeum-igazgató terjesztette elő a kormány 500 pengős évi segélyéről szóló elszámolását. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a békében 2500 3000 aranykoronát megfelelő összeg volt a debreceni muzeum évi segélye, amivel egyáltalában nincs arányban a mostani 500 pengős évi segély. Javasolja, hogy a muzeumi felügyelő-bizottság tegyen indítványt a városi tanácsnak, mely szerint a város kérje a kultusz-kormányt arra, hogy a Déri-muzeum segélyét **évente legalább négyezer pengőre emelje fel.**

A bizottság ezt a javaslatot egyhangulag elfogadta.

Ezután a kollégiumi anyakönyvtár kérését terjesztették elő. A kollégiumi könyvtár ugyanis azt kérte a muzeumtól, hogy a birtokában levő, a XVII. századból származó ritkasá-

göt esereljen el bizonyos más, szintén igen értékes és régi gyűjteménydarabért. A felügyelő-bizottság azonban a kollégiumi anyakönyvtár kérését megtagadta, tekintettel a jelentős ritkaság igen nagy értékére.

Megtagadta a bizottság a Muzeumbartók Körének azt a kérését is, hogy a Déri-muzeum előadótermet egyáltalán, a közeljövőben átengedjék számára, amikor is Szabó Elemér és Móra Ferenc fognak közreműködni az előadásban. A bizottság azt hozta fel indokul, amikor megtagadta a kérés teljesítését, hogy a Déri-muzeum még nincsen berendezve, tehát emiatt sem engedhetik át az előadótermet. Ezzel kapcsolatban azonban a bizottság olyan határozatot hozott, mely szerint a városi tanácsot felkéri, hogy

a Déri-muzeum mielőbbi berendezéséről sürgősen intézkedjék.

Ugyancsak ezzel az ügygel kapcsolatban beterveztették a Déri-muzeum szervezeti szabályzatát is, melyet a bizottság elfogadott s amely Debrecen város törvényhatósági bizottsági közgyűlése elé fog kerülni.

Kitünően sikerült az ideai csizmadiabál

Nagy siker jegyében tartották meg szerdán este a Korona disztermében a debreceni „Csizmadia Árucarnok Szövetkezet” hagyományos farsangi bálját. Az eddigieknél is fényesebben sikerült bál megrendezéséért Sági István elnököt, Med-

gyesi János alelnököt és Mázló József jegyzőt és a rendezőséget illeti a dicséret, akik minden lehető elkövettek a siker érdekében.

Rácz Laci „Uj a csizmadia, debreceni fajta” kezdetű csárdására kezdetét vette a nagyszerű bái, amely

Aspirin

tabletták
a meghűlés első jeleinél és reumatikus fájdalmaknál.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

a legkedélyesebb hangulatban tartott a reggeli órákig.

A bálon megjelentek névsorát az alábbiakban bocsájtotta rendelkezésünkre a rendezőség:

Urasszonyok: Köblös Károlyné, Papp Istvánné, Kántor Lajosné, Varga Lajosné, Pásztor Miklósné, Kovács Andrásné, özv. Budai Lajosné, Bodnár Lajosné, Bokor Mihályné, Kurucz Lajosné, Hajdu Jánosné, Szilágyi Gáborné, Kis Dezsőné, Szántai Jánosné, Pap Józsefné, Faragó Lajosné, Lázár Györgyné, Kulcsár Istvánné, Horváth Sándorné, Ladányi Sándorné, Gombos Sándorné, Pap Antalné, Kerékgyártó Imréné, Karsai Sándorné, Pap Ferencné, Frózs Istvánné, Szodrai Józsefné, Varjas Ferencné, Pocsai Mátyásné, özv. Magyar Pálné, Pillár Józsefné, Oldal Györgyné, Tóth Sándorné, Ember Sándorné, Bihari Lászlóné, Rácz Imréné, Süvöltős Sándorné, Kovács Imréné, Pap Lászlóné, Koczka Jánosné, Dobai Lászlóné, Győri Sándorné, Szedlák Gyuláné, Bakóczy Istvánné, Tarr Sándorné, Varga Sándorné, Bátori Sándorné, Zeke Lajosné, Nagy Sándorné, Szűcs Lajosné, ifj. Prém Ferencné, Romáz Gáborné, Bodó Józsefné, Zeke Antalné, Zeke Dezsőné, Sáros Józsefné, Kocsár Károlyné, Bakonszegi Imréné, Grega Károlyné, Károlyi Imréné, Kozma Gyuláné, Piros Józsefné, Marozsán Györgyné, Mester Lajosné, Csász Józsefné, özv. Bányai Gyuláné, id. Végvári Józsefné, özv. Nagy Józsefné, Harsányi Sándorné, özv. Tóth Gáborné, Duzs Józsefné, Mandel Adolfiné, Dalmad Istvánné, Szabó Imréné, Püspök Lajosné, Szilágyi Istvánné, Kiss Imréné, özv. Faragó Józsefné, Krón Jánosné, Sági Istvánné, Gyarmathy Mihályné, Nagy Gáborné, Barna Györgyné, Hári Józsefné, Tordai Tivadarné, Schaf Jánosné, Grim Béláné, Pap Györgyné, Takár Nándorné, Fekete Miklósné, Böszörményi Józsefné, Varga Istvánné, Suba Mihályné, özv. Makai Sándorné, Koczka Lászlóné, Varjas Lajosné, Orbán Gergelyné, Horváth Istvánné, Kosztelny Lajosné, Sipos Jánosné, Domján Jánosné, Sós Gáborné, Szilágyi Antalné, Molnár Jánosné, Keiner Armijné, Kranovki Imréné, Bajdó Sándorné, Siska Jánosné, Sáfán Károlyné, Kovács Lajosné, Gyarmathy Mihályné, Miló Istvánné.

Urleányok: Csige Bözsike, Pikó Bözsike, Tóth Ilonka, Nagy Mancika, Fux Emma, Fux Juliska, Kovács Margitka, Buray Belluska, Bodnár Margitka, Bokor Rózsika és Ilonka, Nagy Ica, Tar Ilonka, Hajdu Magda, Csorba Magyi, Horvát Viola, Gombos Katóka, Faragó Eszti, Varjas Mancika, Frózs Rózsika, Magyar Bözsike, Tóth Mancsi, Végvári Ilonka, Oldal Jucika és Mancika, Tóth Juliska, Schwarcz Juliska, Jakab Rózsika, Géder Kató, Toka Rózsika, Süvöltős Kata, Kovács Juliska, Győri Eszti, Győri Marcsa, Katona Mancika, Kovács Bözsike, Szedlák Irén, Bakóczy Eszti, Bodó Eszti és Bözsike, Bodnár Bözsike és Irma, Tar Iluka, Szűcs Erzsike, Romáz Erzsébet, Sáros Irénke, Grega Margit, Nagy Zsuzsa, Kozma Erzsébet, Herczeg Julóka, Marozsán Kató, Csász Irénke, Marozsán Bözsike, Piros Bözsike, Bányai Juliska, Debreceni Rózsika, Nagy Mariska, Harsányi Mancika, Harsányi Ilona, Harsányi Joli, Tóth Ica, Duzs Mariska, Dalmad Margit, Kovács Bözsike, Szabó Bözsike, Szilágyi Manyika, Faragó Rózsika, Fekete Jolánka, Nagy Bözsike, Nagy Margitka, Nagy Ilonka, Kovács Rózsika, Fekete Juliska, Barta Bözsike, Böszörményi Rózsika, Varga Bözsike, Varga Ica, Suba Rózsika, Makay Ilonka, Makay Irénke, Csonka Eszti, Vári Irénke, Horvát Mancsi, Hegedűs Jucika, Sipos Rózsika, Domján Kató, Tisza Kata, Szilágyi Juliska, Sós Bözsike, Molnár Irénke, Bajdó Bözsike, Siska Annuska, Siska Margitka, Sáfán Bözsike, Sáfán Jucika, Gyarmaty Pirike, Miló Rózsika, Miló Bözsike

A sajtószabadság jegyében

Az ugynevezett liberális közvélemény igazul, szokása szerint harmadrendű kérdésen igazul, egy titkon, egy alányon, a sajtónovellán, amely még nem került ki a hivatalos kezekből. Akik 1848 óta visszaélték a szabadsággal és a nemzettől távolálló, idegen célok szolgálatába állították a betűt, riadót dobolnak, seregszemlére sorakóznak a kossuthi hagyományok védelmére: „gondolatait a sajtó útján mindenki szabadon terjesztheti.” Persze, persze szabadon, még akkor is, ha a „gondolat” dugáru, ha idegen, ellenséges érdekek fókuszából sugárzik a magyar földre. E gondolatterjesztés, e szellemi tőkékkel való rablógazdálkodás eredményeit azonban látjuk szétdarabolt országunkon, tehát legyünk óvatosak.

A hivatalos kéz, amelynek az árnyéka is ilyen óriási riadalmat kelte, eddig nem nagyon döbbsentette meg a világot százszázalékos határozottsággal és merészséggel, ami nélkül pedig a mai forgószélben a magyar hajó nem fut be az integritás kikötőjébe. A sajtónovella nem lesz kivétel, nem hozza a sorsfordulatot, csak fokozza a lármát, amelyet az üzletekben megzavart alkuszok csapnak. Pedig a kormánykörök kedvezőbb helyzetben vannak, mint azok, akik a sajtónovellát támadják, még mielőtt megjelent volna. A hivatalos álláspont a szellemi harc ez előkészítő ágyutüzében fölényesebb, modernebb és módjában volna a leg-súlyosabb érvekkel dobálózni.

A félhivatalos magyarázatok szerint a sajtó fejlődése, változásai napjainkban nemcsak szembeütnők, de szédítőek és ezért az államnak, a társadalomnak az a működése, mely a sajtó életét szabályozza, szintén nem állhatott meg olyan sajtóideáloknál, amelyek már rég nincsenek, amelyek már éppúgy a múlt romantikus kódéba vesznek, mint a lovagi tornák. Miután a sajtó nem állott meg a kézinyomdánál, amellyel 1848-ban az első szabadterméket kinyomtatták, a sajtó szabályozása sem állhat meg Kossuthnál, Kemény Zsigmondnál, akiknek újságját olyan távolság választja el a mai naptól, mint a dolizsáncot a Zeppelintől. A mai újságíró típus nem okvetlenül a korszakos államférfi, hanem szegény és reményvesztett újságíró-bérmunkás, aki támad, véd, leplez igen gyakran olyan ember könyörtelen parancsszavára, aki kivonja magát a felelősség alól. És ezek után gyakran a lapkiadó, a lapulajdonos ideálja sem Kossuth Lajos, hanem mondjuk Pulitzer ur, az amerikai újságkirály, vagy a nagytökének valami tekintélye, akinél tisztán számvetés vagy konjunktúra kérdése az, hogy pénzét cipőasztába, vagy újságüzembe fektesse.

A gondolatmenetben tagadhatatlanul sok az igazság és a szellemi türelem ez előkészítő harca szemmel láthatólag a hivatalos álláspont ütegek fölényét mutatja. Más lapra tartozik, hogy ez az álláspont is egy részletkérdésben akad meg és nem érinti a lényegét, a sajtó és általában az irodalom működésének oly szabályozását, amely lehetetlenné tenné a nemzet öncélúságával ellenkező sajtómunkát.

SPANYOLJÁRVÁNY SPANYOLORSZÁGBAN

Budapest, január 16. Már Spanyolországra is kiterjedt a spanyoljárvány. Madridban két nap alatt több mint 200 megbetegedés fordult elő.

Olvassa a Hajduduföldet!

Debrecen város világítási vállalata villanytelepet létesít Hajdudorogon

A munkálatok valószínűleg már a kora tavasszal megkezdődnek

(A Hajdudorog tudósítójától.) Hajdudorog, ez a szépen fejlődő hajdudorogi község már régebben elhatározta, hogy hasonlóképpen Bőszörmény és Nánáshoz, ő is villanyvilágítást fog létesíteni a községben. — Hosszas tárgyalások után a múlt hónapban annyira megérett már ez a kérdés, hogy a nagyközség nyilvános pályázatot hirdetett a villanyvilágítás létesítésére.

A pályázati kiírás kétféle alapon történt és pedig: koncessziós alapon és bérleti alapon. A zárt ajánlatokat december 20-án bontották fel a dorogi községhez, mikor is kiderült, hogy koncessziós alapon két villanytelep pályázott és pedig Debrecen város világítási vállalata és Villamossági és Ipari Rt. Nagykálló, bérleti alapon beadták ajánlatukat a következők: Debrecen város világítási vállalata, Nyiregyházi villamossági Rt., Hajdunánás város villamos műve és a Ganz-féle vill. Rt. Hajduböszörményből.

Az ajánlatokat a nagyközség megbízásából Fekete Lajos ny. Máv. főmérnök, Hajdu vármegye hítes szakértője bírálta felül és az ő szakértői véleménye alapján a következő eredmények tüntek ki:

Koncessziós alapon Debrecen sz. kir. város világítási vállalatának ajánlata évenként átlagban 7500 pengővel olcsóbb, mint a Nagykálló Villamossági Rt.-é. Bérleti alapon Debrecen sz. kir. város Világítási Váll-

latának ajánlata a Nyiregyházi Vill. Rt.-vel szemben évi átlagban 11.500 pengővel, Hajdunánás város villamos műveivel szemben évi átlagban 11.200 pengővel, a Ganz-féle vill. Rt.-vel szemben évi átlagban 14.000 pengővel volt olcsóbb. A nagyközség képviselőtestülete az ajánlatokkal január 15-én tartott gyűlésében foglalkozott és a szakértő véleményének ismertetése után egyhangulag névszerinti szavazással úgy döntött, hogy az ajánlatok közül a koncessziós alapon létesíti a villamos világítást és

mint legolcsóbb és legelőnyösebb ajánlattevőt Debrecen város világítási vállalatát bizza meg

a villanyvilágítás létesítésével. A képviselőtestület nyomban letárgyalta a vármegyei főügyész által bemutatott dr. Benkő Géza szerződéstervezetét is, melyet a képviselőtestület ugyancsak névszerinti szavazás útján egyhangulag elfogadott. Most már csak Hajdu vármegye törvényhatósági bizottságának jóváhagyása szükséges ahhoz, hogy a dorogiak régi óhaja, a villanyvilágítás megvalósuljon.

Remélhető, hogy a törvényhatóság elfogadja Hajdudorog előterjesztését s azután már Debrecen város világítási vállalata a kora tavasszal megkezdheti a munkálatokat s még a nyár folyamán villanyvilágítása lesz Hajdudorog nagyközségnek.

Sajtószemle Szovjet Oroszországról

A III. Internacionálé ellen alakult nemzetközi szövetség sajtóközleményei alapján

A CSALÁDRÓL.

A forradalom mindaddig nem hozza meg az állandó eredményt, amíg a család és a családi érzés fennáll. (A Komintern hivatalos jelentéséből 1924 november 16.)

A PÓTLÁS.

A család helyébe a kommunista pártnak kell lépnie. Ennek az a feladata, hogy a szülői szeretetet megsemmisítse, amelynek köszönni lehetett, hogy a szülők a gyerekeikből egoistákat neveltek. (Goikhberg: Házasság és családjog. Moszkva. 1922.)

VEGE A NŐI RABSZOLGASÁGNAK.

Szovjetország az első állam, mely a nőt teljesen egyenjogusította a férfivel. Ezzel szemben még a legelőrehaladottabb demokráta államokban is szenved a nő a dupla járom alatt. A munkás és paraszt köztársaság szabadította fel a házi rabszolgaságból... A dolgozó nő vehessen részt a politikában is. (Krupskaja asszony. Lenin özvegye.)

KÉNYEIMES HÁZASSÁGI JOG.

A házasság anyakönyvi funkció nélkül is megkötődhet. A házasságot elegendően bizonyítja oly irás, amely a házassági együttélést igazolja. (A szovjet házassági törvényének 12. cikke.)

Anyakönyvi házasságkötésnél az igazoló papíron kívül semmilyen más okmányra nincs szükség. (A fenti törvény 4—6. cikke.)

ÁLLAMELMÉLET A SZERETETRŐL.

A szülői szeretet rendszerint káros. A családjában felnőtt gyermek rendszerint antiszociális lesz. (Lilina, Zinovjev felesége.)

FELFOGÁS A GYERMEKRŐL.

A gyermek a népközösség tulajdona, vagyis más szóval a kommunista párté. (Bukharin: A kommunizmus ábécéje.)

A kommunista mozgalom nem ítélt meg az ifjúságnál érzelmi szempontok alapján. A gyermekek vegyenek részt utcai harcokban és felkelésekben, mert csak ez lehet példaadó cselekvés a többiek előtt. A mai emberek beteges érzékenysége a jövőnk munkás nemzedék előtt ismeretlen fogalom lesz. (Zinovjev.)

A bolsevizmus nem tekinthető nem-családból származó lányok pensionátusának. Az ifjúság vegyen részt a kivégzéseknél és örüljön a proletár ellenségének halálán. (Lenin.)

A FÉRFI ÉS A NŐ.

A férfi és nő között nálunk nincsenek más viszonylatok, mint szexuális viszonylatok. (Pravda 1927 január 9.)

A FÉRFI ÉS FELESÉGEI.

Sokszor előfordul, hogy nálunk egy férfinak husz felesége van egyszerre. Az egyikkel egy hétig él, a másikkal kettőig és így tovább. De a gyermekek megmaradnak... Ilyen férfi nem jön tekintetbe esetleges gyermekeinek nevelésénél.

Ezért a gyerekek az utcára kerülnek. (Isvestia 1925. 239. szám.)

Az új világrend nagyon is megkönnyíti a nővadászok helyzetét. Ezzel szemben a nő sorsa a lehető legszomorubb. A moszkvai legfelsőbb törvényszék szerint a segélyre szorult nők száma 3 vagy 4 elválás után hatalmasan megnövekedett. (Ilinskaia asszony Pravda, 1925 március 24.)

(Folytatjuk.)

Nyomdászok álarcos bálja

Páratlan érdeklődés kíséri a nyomdászok ezidei álarcosbálját, melyet február 2-án rendeznek. Az előjelek szerint ez lesz az eddigi nyomdász-bálok közül a legnagyobb szabású, amelyen díjat fog nyerni minden valamirevaló jelmez, pl. a legszebb nő, legszebb férfi, legérdekesebb női s legérdekesebb férfi, legkomikusabb női és férfi stb. jelmezek. Eddig a következő ajándékok folytak be:

Bognár Emil drugéria (Csapó-u. 40) hat darab piperezappan, Laborfalvy Márkos Lujza női divatszalonja (Rákóczi-u. 41) egy gyönyörű szép estélyi ruha, Szermerka Lajos vendéglős (Csapó-u. 93) egy üveg finom likőr, Nagy János vaskereskedő (Csapó-u. 57) egy kávédaráló, Méliusz-könyvkereskedés (Piac-u.) több tárgy, „Merinó” posztókereskedés (Piac-u. 49) egy divat nadrágszövet, Hegedüs és Sándor könyvkereskedés (Piac-u. 34) több tárgy, Tóth Miksa cukorkakereskedő (Püspöki palota) 1 doboz csokoládé, Böhm Ferenc papirkereskedés (Piac-u. 7) 3 doboz levélpapír, Grünfeld és Tsa férfidivatkereskedő (Piac-u. 37) egy zsakett nadrág, Gárdos József könyvkereskedés (Püspöki palota) több tárgy, „Othon” kávéház (Sas-u.) két üveg tokaji Szomorodni, Horovitz József női és férfi divatkereskedő (Piac-u. 40) öt darab ajándéktárgy, Frank Imre férfidivatkereskedő (Piac utca 43) egy férfikalap, Erdődy Zoltán órák (Csapó-u. 1) egy kis ezüst tükör, Asztalos István (Boldogfalva-u. 3.) egy kis hordó, Fekete Adorján papirkereskedő (Csapó-u. 41) egy csomag levélpapír, Katz Mihály (Csapó-u. 79) vendéglős egy üveg tokaji bor, Nemes Sándor férfidivatkereskedő (Piac-utca 72) egy teljesen felszerelt szmoking ing, Vági István ékszerész (Piac-u. 69) egy ritkál, Petrik Károly divatkereskedő (Szt. Anna-u. 5) egy ruhárávaló mosóselyem.

Adományok Szentesi Pál főrendező (Csapó-u. 40.) címre küldendők.

Nyomdai megrendeléseit

a „Hajduduföld” nyomdájában eszközölje.

Telefon 3-47. szám.

Vásárolja a Hajduduföldet!

A Polgári és Gazda-kör bálja

Január hó 20-án este 9 órakor fogja megtartani a debreceni gazdasági társadalom az Arany Bika dísztermében szokásos bálját. Az előjelekből ítélve a farsang egyik legsikerültebb mulatsága lesz. Az elnökség a rendező-íjűséggel karöltve már minden előkészületet megtett arra nézve, hogy az méltó legyen az utóbbi évek jólsikerült gazdabáljához. A zenét Kiss Béla cigányzenekara szolgáltatja. Jegyek még korlátolt számban kaphatók a Polgári és Gazdakör helyiségében Piac-u. 7. szám alatt. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, volna — ugyanott szíveskedjenek átvenni.

Kertészeti előadások a Mezőgazdasági Kamarában

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara és Debreceni Kertészeti Egyesület kertészeti előadás-sorozata. Debrecen városháza nagyszobájában.

Előadók: az okleveles kertészek szakosztályának tagjai. Az előadás-sorozat január 21—26-ig tart a következő sorrendben:

Január 21-én délután 3 órakor a megnyitót tartja dr. Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, mezőgazdasági kamarai igazgató. „A kertészeti természet jelentősége a nemzetgazdasági háztartásunkban és a kertészeti társadalom szerepének fontossága.” 4 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcsstermesztés köréből.” 5 órakor: Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A házi zöld-séges kertek berendezése.”

Január 22-én délután 3 órakor: Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A gyümölcsös telepek fajtá megválasztása.” 4 órakor: Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő. „A szőlőművelés köréből.” 5 órakor: P. Gulyás Endre: „A házi virágos kertek berendezése.”

Január 23-án délután 3 órakor: Pöhl Ferenc Debrecen város kertészeti főfelügyelője: „Gyümölcsstermesztésünk hibái.” 4 órakor: Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A szőlőművelés köréből.” 5 órakor: Farkas Gyula: „A virágtenyésztés köréből.”

Január 24-én délután 3 órakor: Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A zöldségstermesztés termékeinek természetéről.” 4 órakor: Paczelt János: „A szobai növények gondozása.” 5 órakor: Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcsstermesztés köréből.”

Január 25-én délután 3 órakor: Paczelt János: „Erkélyek és ablakok díszítése.” 4 órakor: P. Gulyás Endre: „A házi virágos kertek berendezése.” 5 órakor: Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcsstermesztés köréből.”

Január 26-án délután 3 órakor: Czapáry Bertalan, a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A gyümölcs tömegstermesztése.” 4 órakor: P. Gulyás Endre: „A házi virágos kertek berendezése.” 5 órakor: Farkas Gyula: „A korai zöldségstermesztés.” Az előadás-sorozat teljesen díjtalan. Az előadások zavartalan megkezdéséhez kérik az érdeklődő közönség pontos megjelenését.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak és gazdaságainknak, kik felejtethetetlen jó testvérem és nagybátyám, polg. Molnár Mihály temetésén megjelentek szívesek voltak, fogadják családom nevében s hálás köszönetemet. Id. polg. Molnár András.

Mit várnak a világ nemzetei az ujesztendőtől

A nemzetek reprezentánsai általában optimisztikusan ítélik meg az újév eseményeit — Törökország legnagyobb vágya, hogy az újévben felnőtt lakosainak 90 százaléka tanuljon meg írni és olvasni — Japán trónörökösért imádkozik

London. (A Hajdútöltő tudósítójától.) Az ujesztendő beköszöntésével megjelentek a hivatások, de nem mindig csalhatatlan jóskok is és gondoskodtak arról, hogy a vízőnőket, forradalmakat, földrengéseket, háborukat és egyéb földi jókat kilátásba helyező jóslásaik meg is találják az utat a publikumhoz. Hitejük azonban kezdi lejárni magát, mert hiszen ha azok a minden ujesztendőre beharangozott világpusztulások csakugyan valóra válnak volna, már régen nem volna mit féltünk a pusztulástól.

Nem is rólok van most szó. Az egyik nagy angol lap körkérdezt intézett a világ legjelentősebb államainak reprezentánsaihoz arra vonatkozólag, hogy minden reális számítás egybevetve, milyen remények megvalósulását várják az ujesztendőtől.

Az Egyesült Államokon kívül összesen 13 állam reprezentánsa válaszolt a körkérdésre és ezek a válaszok már csak azért is figyelemreméltók, mert ha kevesebb is bennük az az érdekes fantasztikum, amelyekben a professzionista jóskok jóváindulási annyira bővelkednek, de mindenesetre több bennük a nyers valószínűség.

Az érdekes listát az

EGYESÜLT-ÁLLAMOK

vezetik be, amelynek reprezentánsa kijelentette, hogy az 1929. év az Egyesült-Államokra nézve egyike lesz a legszerencsésebb éveknek. Termelő vállalatok intenzív munkára készülnek, mint a tavaly s bár hatalmas munkanélküli tömegeket fognak a többtermelés érdekében bevonni, a munkabérek standardja ennek ellenére is emelkedni fog.

Ebben az optimista jóváindulásban nem kis része van annak a fanatikus hitnek sem, amellyel az újonnan választott elnöknek, Hoovernek a kormányzása elé néznek.

FRANCIAORSZÁG

reméli, hogy ebben az évben teljesülni fog az a vágya, hogy a legelső légi hatalom legyen. Légi flottájának kiépítésére ebben az évben nem kevesebb, mint kilencmillió kétszáz-ezer angol fontot irányoztak elő. Ugyancsak ebben az évben indul meg Délamerikával az a nagyarányú kereskedelmi légi összeköttetés, amelynek lebonyolítására 210 repülőgépet, illetve hydroplánt állítanak be.

NÉMETORSZÁG

legnagyobb reménye az, hogy a 67.000 főnyi idegen megszálló katonaság ebben az évben elhagyja Németország területét.

DÉLAFRIKÁNAK

már vérmesebb reményei vannak. A hallatlanul felendült gyémántbányászat mellett az aranytermelés fokozását is várják.

INDIA

erősen bizik abban, hogy az új évben az indiai angol tartományok élére felelős miniszterium kerül és ezenkívül autonómiájuk is biztosítva lesz.

KANADA

új korszakot bevezető évek tekinteti az 1929. évet. Ipari vállalatoktól és természeti kincseinek, különösen vízi erejének kiaknázásától többet vár, mint az összes megelőző években. Ezt a reményét az angol tőke intenzívebb bevonulása is alátámasztja.

KINA

nevében Chiang Kai-shek, az új nemzeti kormány elnöke kijelentette, hogy a múlt évben Kína véglegesen lezárta a polgárháborúk idejét és az 1929. évvel új éra kezdődik Kínában.

SPANYOLORSZÁG

reméli, hogy Sevillában és Barcelonában a tavasszal és az ősszel lefolyó nagy kiállítások a legszebb sikerrel fognak zárulni.

HOLLANDIA

az új évtől a világ legnagyobb zsilipjének, az ymiden zsilip munkálatainak befejezését várja.

BELGIUM

kereskedelmének és iparának további fejlődését reméli, az adókat csökkenteni fogják, úgy, hogy Belgium függetlenségének centennáriumát 1930-ban egy konzolidált államhoz méltó módon ünnepelheti meg.

OLASZORSZÁGBAN

ebben az évben vezetik be az új parlamenti rendszert, amelynek értelmében ezután nem a kerületek, hanem az egyes foglalkozási ágak szerint fognak képviselőket választani.

TÖRÖKORSZÁGNAK

az a vágya, hogy felnőtt lakosainak 90 százaléka tanuljon meg írni és olvasni az új abc szerint, mert jelenleg mindössze 10 százaléka ismeri az új írásmódot.

MAGYARORSZÁG

legnagyobb kívánsága, hogy 1929-ben jobbak legyenek a gazdasági állapotai és a nemzeti összefogás is szilárdabb legyen. Ezenkívül erős a reménye arra is, hogy az újévben végre utat kap az Adriai tengerhez.

JAPÁNBAN

könyörgő istentiszteleteket tartanak trónörökös születéséért.

Amint a példából is látható, míg a többi államok lakosai tetteleg is hozzájárulhatnak vágyaik megvalósításához, addig a japánok igazán nem tehetnek egyebet, minthogy imádkoznak és a reményük szerint nem hiába.

Nyiregyházán a „Tiszavidéket” olvassa.

Az afgán lázadók bevették Kabult

Peshavar, január 16. Ámbár nehéz Afganisztánból újabb híreket szerezni, ugylátszik, hogy Kabul környékén a harcok kiújultak, miután a mullák kevéssel ezelőtt fegyverszünetben állapodtak meg. Kabulban a helyzet nem tisztázódott, állítólag azonban a külföldiek valamennyen biztonságban vannak.

A legújabb táviratok szerint a lázadók megtámadták és bevették a Kabul és Jallalabad között fekvő Jadedulak-t.

A Máv. Filharmonikus zenekar hangversenye

A legszebb szándék, a legnemesebb ideálimus is csak akkor tud eredményt elérni, ha anyagilag kellőleg alá van támasztva. Ennek a hiánya volt az oka annak, hogy derék filharmonikusaink csak tegnap este, kedden tarthatták meg a szezonban első hangversenyüket. Balás Károly a zenekar lánglelkű apostola és azt mondhatnám szerető édesapja az utóbbi időben mindent elkövetett, hogy a zenekar fejlődése elé tornyosuló akadályokat elhengerítse s így vált lehetővé az, hogyha kissé késve is, de a hangversenyt a siker jegyében meg lehetett tartani. És itt újra és ismételtelen rá kell mutatnunk arra, hogy ezt a nagyszerű testületet, a zenekart, illetve annak létét és fennmaradását egy a közönségnek, mint a hivatalos köröknek minden erejükkel biztosítani kell. A zenekar fennállása és nyugodt fejlődése szorosan összefügg Debrecen kulturéletével. Én azt hiszem, hogy a Bika dísztermét megtöltő közönség a jól sikerült hangverseny után, mind ezzel a meggyőződéssel távozott.

A műsoron Mendelssohn Skót szimfóniája, Goldmark Tavasz nyitánya Grieg Peer Gynt Suiteje és Wagner Rienzi nyitánya szerepeltek. Hatalmas művek, amelyek kemény próbára tették a zenekart és karmestert egyaránt. Abrányi Emil, a kiváló közszeretben álló karmester, a töle megszokott lendülettel és suggestív erővel, nagy intelligenciával s tudással iparkodott a művek szépségeit érzékeltetni, ami különösen a Rienzi nyitányban és Aesses halálában jutott teljesen érvényre. A zenekar is, bárha a Tuttikban a hegedű ereje nem mindenütt csendült is ki, illetve a hiányzó néhány tag miatt nem volt elég átütő ereje, — mindent elkövetett, hogy a mű szépségeit a dirigens kívánsága és a mű értéke szerint érvényre juttassa. Erdemesek is voltak azokra a nagy tapsokra, amelyekkel a közönség jutalmazta derék muzikusainkat.

Hisszük, hogy a zenei szépért s az idegen művészekért annyira lelkesedni tudó közönségünk mindent el fog követni, hogy ez a helyi zenekar teljes anyagi függetlenségben, változatlan ambícióval működésével továbbra is módot nyújtson nekünk arra, hogy a nagy mesterek műveiben gyönyörködhessünk és zenekulturánkat e téren is fejleszthesse. (f. i.)

Halottszállítás autón vidékre is!

A m. kir. Tisza István Tudomány Egyetem klinikai szállítója

Fehértói, Dániel temetkezési vállalkozó Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz. Telefon nappal 11-85.

Világvárosok

vezetője
divatban és minőségben

a

„For Ewer“ cipő.

Egyedüli elárusítóhely Debrecenben:

Benyáts cipőosztályában.

A mai pacifizmus a túlságosan jóllakott győztes államok megtévesztő politikája

Szociális és gazdasági béke nélkül nincs örökbéke

Nem új jelenség a pacifizmus. Régen kezdődött, olyan régen, mint Európa államai s minden háború után nagyobb és nagyobb rohamot vett, hogy azután lecsendesüljön. Érthető tehát, hogy az 1914–18-as véres, borzalmas háború után is felütötte a fejét és ma már ezerre tehető azoknak a világ minden részében működő egyesületeknek a száma, amelyek nyíltan a pacifizmust hirdetik. Se szeri, se száma azonban azoknak, amelyek közvetve hirdetik és követelik a világbékét. A legelképzhetlenebb árnyalatok, öregek és fiatalok szervezkednek, gyűléseznek, kongresszusoznak tengeren innen, tengeren túl, Népszövetségen belül és kívül kötik és írják alá a szerződéseket az örökbékéről.

A megtévesztő jelszavak

A jelszó: a civilizáció védelme. Megszüntetni a véres mézárásokat, megmenteni azokat az értékeket, amelyek egyes háború során elpusztultak. Valóban rengeteg sok érték elpusztult egy háborúban és egy kiemutatás szerint nem kevesebb, mint 1500 milliárd arany márkára tehető az az összeg, ami a világháború folyamán közvetlen kiadásként, a pusztítás és termelés csökkenése következtében elveszett. Mindezek olyan érvek, amelyek igazán megiszivlelendők.

Azonban a pacifista agitációk mögött van valami, amit a pacifisták nem vesznek észre. Ez a világháború, ami elmúlt, valójában csak előjátéka volt egy bekövetkezendő világháborúnak, mert a békeszerződések által olyan helyen jött létre, amelyből más nem is születhetik. Soha nem látott elnyomás, megaláztatás és megszegyenyítés az, amit a győztes imperialisták gazdaságilag és politikailag ráiktáltak a legyőzött nemzetekre.

Ha ez a gazdasági és politikai elnyomás nem szűnik meg, akkor a leghatalmasabb szabadságharcra kell elkészülniök a győztes imperialistáknak, arra a szabadságharcra, amely ott ég a legyőzött és elnyomott népek szívében.

A pacifizmus és a háborus készülődés

Ez az, amit nem vesz észre és amivel nem számol a pacifizmus. Nem pedig azért, mert a pacifizmus a győztesek emésztési pacifizmusa. Annyit zsákmányoltak a világháború alatt, úgy tele zabálták magukat, hogy ha nem jön egy hosszabb ideig tartó, békés „emésztési“ korszak, úgy igen könnyen elbukhatnak. Mi

sem bizonyítja azt jobban, mint az ugynevezett utódállamok belső válságai, amelyek még ma sem tudták (és nem is fogják!) megemészteni zsákmányaikat. A Csehszlovák Republika, a Mare Románia és az S. H. S. királyság egy és ugyanazon bajban szenved — a túlsaturáltságban. Ezek számára minden háború csak vesztes háború lehet. De nem más a helyzete Angliának, vagy Franciaországnak sem és egy háborúban ők sem nyerhetnek semmit, de elveszítik mindent.

Azonban amíg az a család, amelyet békeszerződésnek neveznek és az ebből következő gazdasági nyomorúság és imperialista elnyomás fennáll, nem is lehet békéről beszélni, hiszen maga az a szerződés, amely a békét óhajtott volna megteremteni, egy háborúnak az alapjait rakta le.

Miért nő a pacifista agitáció?

A „magas szerződő felek“ okmányai, amint azt a Bolívia-Paraguay incidense is megmutatta, nem jelentenek semmit és a pacifista agitáció mögött nagyszerűen lehet háborúra készülődni és háboruszkodni. Éppen ezért a pacifizmus nem más, mint a győztes imperialisták fedőpalástja, amely mögötti kényelmesen lehet megemészteni a háborús túltápláltságot. Minden egyes esztendő, amit a pacifizmus segítségével ki bírnak tolni és amellyel a háborút el tudják kerülni, számunkra erősséget jelent. Így azután minél jobban csapódnak föl az egyes győztes államok keretein belül azok az ellentmondások, amelyeknek elő kell jönni, épen a túlbőség következtében, egyre jobban növekszik a pacifista agitáció is.

Kezdi azonban felismerni, hogy a népszövetségi álszenteskedő pacifizmus csupán egynéhány államnak a megtévesztő játéka. Annyira megtévesztő, hogy még egyes legyőzött államokban — így Németországban — is igen erős a győztes imperializmus „örökbéke“ agitációja. A nagyon ügyesen felépített jelszavak mögött nehezen lehet észrevenni az igazi célokat és azt, hogy egy és ugyanazon helyről irányítják a „világbékére“ való törekvéseket és azoknak a gázoknak a fejlesztését, amelyekből egy milligram elegendő az emberek százainak megvakítására és megölésére. Igen. Nagyon nehéz azt felismerni, hogy a gázháborúk ellen hozott „határozatok“ részei annak az imperialista politikának, amelyeknek egyik következménye Trianon.

Ez a pacifista politika, ez a vi-

lágbékére való törekvés nem lehet olyan program, amelyet követni érdemes. Szociális és gazdasági béke nélkül nincs és nem is lesz világbéke. Európa pacifizmusa esőbe jutott, mert olyan szellők fujdogálnak, amelyek el akarják és el is fog-

ják söpörni a mai igazságtalanságokat. Az igazság azonban nem a mai győztesek pacifizmusával születik meg, amely tehetetlenül áll, mert Európa sorsdöntő órája rohamosan közeledik.

(kg.)

A Csokonai-színház ma

— Két közlemény —

Írta: FÜREDY F. GUSZTÁV

Idestova kilenc éve, hogy a debreceni Csokonai-színház igazgatója — Kardoss Géza. Fiatalon, mint a Vígyszínház kedvelt és sokat foglalkoztatott művésze került Kardoss Debrecenbe direktornak, tagadhatatlanul nehéz időben, mert hiszen akkor közvetlenül a háború, illetve a forradalmak után voltunk, és az ország művészetét, valamennyiféle művészetét, így a színházi művészetét is, ki kellett valahogyan ráncigálni a kátyúból, melybe jutott, azaz újra kellett építeni.

Zavaros idők voltak ezek és senki sem tudta, hogy hol és merre lesz itt a megállás. Aránylag azonban a legkevesebb megrázkódtatáson ment keresztül az átmeneti korszakban az ország színházi művésze, mert a színháznak, akármit mondanak, mindig meg volt a maga közönsége, a háború alatt is, a forradalmak alatt is, a nagy konjunktúra alatt is, és így tovább — máig, amikor konszolidáltabb állapotokról beszélhetünk.

A színház tehát elsődlegesen módon prosperált az ország kulturájában a többi művészetek között az utóbbi tíz év alatt is, amit nem lehet elmondani többek között például képzőművészetünkről, mely ugyanakkor, tehát közvetlenül a háború és a forradalmak után, ugyszólván koldusbotra jutott, mely sorsából csak az utóbbi néhány évben tudott lábra kapni, de hogy aztán annál erőteljesebben dokumentálja életrealitását.

Azon közéletű felfogást tehát, hogy az ország színművészete úgy a fővárosban, mint a vidéken, erős anyagi gondokkal küzdök, ebben a formájában nem osztom egészen és én sohasem hiszem el a színházi direktornak folytonos panaszát, hogy a színháznak, főleg a mozi hihetetlen térhódításával szemben, — leáldozott.

Tudvalevőleg mióta a világ áll, még nem volt színházdirektor, aki ne panaszkodott volna. Ezt már megszoktuk. Erre nem adunk semmit. Legalább ma már nem. E panaszok számunkra nem jelentenek semmit, egyszerűen, mert nem helytállóak.

Színház és mozi két különböző világ. A mozinak is meg van a maga közönsége, a színháznak is. Az utóbbinak azonban tagadhatatlanul nehezebben kell ma küzdenie a közönségért, mint a mozinak, de ennek nem a mozi az oka, hanem valami egészen más.

Egyenesen kimondom, minden további nélkül ezt az okot, mely talán meglepő lesz a t. olvasó számára, de bizonyára igazat fog nekem adni.

A színház ugyanis az ország kulturájában az utolsó tíz évben elvesztette felsőbbrendűségét a közönség szemében és a közönség ma egyelőre legalább, nem megy már a színházba azzal a piétással, mint régente, a háború előtt, amikor a színház, a drámai színház épüget, mint a zenés-színház, a közönség számára a legmagasabb művészetet nyújtó templom volt, melybe mindenki áhitattal lépett be.

A színház ma ebben az országban a maga silány produkciójával, mit nyújtani tud, közönséges szórakozóhely, semmi egyéb és ezt a mai színházat a lezüllött operett és mindenfajta revueszerű táncos fércművek uralják, melyek, akármit próbálgatják is ezt, nem képesek a maguk

számára az igazi békebeli színházi közönséget visszahódítani. Színházi művészetünk az egész vonalon más vágyásokra terelődött, mint amelyeken eddig járt, és hogy ebből a mai állapotból hogyan fog kialakulni a mi új nemzeti művészetünk, azt nem tudom. Ezt senki sem tudja. Még csak nem is sejtetheti. Egyelőre kilátásaink ebben az irányban nagyon szomorúak és vigasztalanok, ami ezt az egész fejvesztettséget, amellyel a mi színházi művészetünk a veszébe rohan, eléggé jellemzi.

A színház az ország kulturájával szemben iszonyatosat vétkezett, amikor a háború után felburjánzott erkölcsökre oly nagy mértékben reagált és nem igyekezett ezeket magától távoltartani a jobb izlés nevében. Erre a színház azt mondja, hogy a közönséget kellett szolgálnia, a közönség pedig léha és erkölctelen lett, csak a pillanatnyi élvezeteket kívánja, a könnyű szórakozást, mely néhány rövid órára feledtetni vele ennek az egész mai hajszás életnek minden gondját és szörnyű keserveit. Hát az igaz, hogy ez az egész mai élet nem vezet egyikünket sem valami rózsás utakon, de ki mondja, hogy magasabb művészet, igazi művészet, lelkeket és szíveket felemelő és nemesítő művészet, nincsenek-e jótékonyabb hatással a mai felzaklatott idegrendszerre, mint az az érteket és idegeket izgató produkció, amit a színház ma általán az egész vonalon nyújt?

Ez a megfontolandó, és ez az, ami vita tárgyát képezheti.

Ez az egész mai művészet hanyatlomlok rohant az erkölctelenség, az izléstelenség és a ledérség karjaiba, meggondolász nélkül, és ez a legfőbb hibája, mondhatnám legfőbb vétké a mai egész színházi kultúrának.

Es ezért a közönséget kárhoztatják? Micsoda gondolkodás ez? A közönség tudvalevőleg olyan, mint a nagy gyermek, odamegy, ahová csalogatják. És a közönség könnyen megy lépre. Ezt ne feleldék a színházdirektorok és ne panaszkodjanak.

Azonban a dologban nemcsak a színházdirektorok a ludasok, hanem a színházi írók is, sőt ezek elsősorban. Mert olyant prezentálnak a színházdirektoroknak, ami erkölctelen és izléstelen, nem pedig olyant,

Three Stars keverék
a legnemesebb fajtákból inyencek és hozzáértők számára összeállított, illatos keverék. 1/4 kg P 3.20.

Mindenféle bel- és külföldi

**szén, koksz, tojásbrikett,
tüzifa és Berentei szén**

Reorta bakkaszén, kicsinyben és nagyban házhoz szállítva is

Gabányi Sándor utóda

Láng Miklós, Debrecen legrégebbi cégénél
a legolcsóbb napi áron beszerezhető.

Csapó-utca 28. szám.

Telefonszám: 4-40.

amire azt mondhatja az ember: ez művészet, ez szép. Mert más dolog, ha a színpadi író a kor izlését szolgálja és más dolog, ha a kor izlésének kihasználója azzal a hátmögötti gondolattal, hogy ez — jó üzlet is. Az ilyesmi nem kultúra, hanem a legveszedelmesebb büncselekmény a legszentebb javakkal szemben, ami író tehetsége és kulturális érdem között fennáll.

Sokat lehetne erről beszélni, de egyelőre nincs sok értelme a dolognak. Az idő mindent ki fog gyógyítani és akkor bizony pirulással fogunk visszagondolni arra, amit a ma színpadi művészetében ebben az országban produkált.

De térjünk vissza Kardoss Gézára és a debreceni Csokonai-színházra.

Hogy Kardoss Géza, a színigazgató, nem tudta magát felszabadítani a korizlés és a korszellem uralma alól, emiatt őt csak részben érheti gáncs. Elvégre Kardoss Géza sem tehetett egyelőre mást, mint haladt az árral, mely azt a mi egész mai magyar színházi kulturánkat eszevesztetten magával ragadta. A vidéki direktorok rendszerint azzal mentegetődznek, hogy nekik azt kell adniok, amit a főváros nyújt, mert a közönség a főváros után igazodik és kívánja azt, ami a fővárost meghódította. (Ezért baj, hogy a vidéken nincs önálló kulturája.) Azzal az átlagközönség nem törődik, hogy ez jó-e, vagy rossz. A fővárosi lapok hasábjait irak szédületes pesti sikerekről a Királyban, a Városiban, a Budaiban, a Fővárosi Operett-színházban, a Vigben és így tovább, és a jó vidéki közönség is áhihozik a „Gyerünk a Horváth-kertbe”-féle izléstelen slágerek után, melyet együtt énekel a színházban, jó pesti szokás szerint, a színészekkel. Ez a ma művészet. Ez a mai színházi kultúra, amelyért a peuple annyira rajong, ez a mai színházi kultúra, amelyről a házmesterkisasszonyok, a masamódlányok, a négy polgárit végzett hivatalnoknők ábrándoznak, miközben legfőbb törekvésük és legfőbb vágyuk, hogy ők is úgy öltözködhessenek az utcán, meg mikor a tánciskolába mennek, mint X. Y. színésznő. És így van ez szinte az országban. A színház ma nem népnevelő kulturintézmény, hanem elősegítője a közérkölcsök züllésének, még pedig hallatlan mértékben, amilyenre eddig nem volt példa ebben az országban.

Mit tehetnek a vidéki direktorok ily állapotokkal szemben. Elvégre az a vidéki direktor, mindenhorribilis szubvenció dacára, mindenesetre csak magánvállalkozó, akinek a telt kassza mégis csak fontosabb, mint az, hogy éppen ő legyen a magyar színpadi kultúra megmentője. Olyan direktorokról, kik egyúttal, sőt első-sorban, az ország színpadi kulturájának lelkes apostolai voltak, ma már csak a mesékből tudunk, szép, romantikus mesékből, melyek még a magyar színészet hőskorából valók, amikor a vidéki direktorokban volt nemzeti lelkesedés a jobb ügyért. Ez régen volt. Ma már ez mind nincs. Sőt ma már semmi sincs, csak üzlet van, mégpedig minél jobb üzlet, ez a fő. Hogy milyen áron, az mellékes. Mi itt tehát a teendő. Mert a dolog így sokáig nem maradhat. Mélyebbre ez az egész magyar színpadi művészet nem züllhet, mint ma, szükséges tehát, hogy valami irányban tegyünk érte valamit.

Mindenesetre két döntő faktor van, mely erős kézzel nyulhat bele a dolgokba, hogy lassan és tudatosan megkezdhesse azt a munkát, melyről azt szoktuk mondani, hogy „nemzeti építőmunka”. Ez a két döntő

faktor a vidéki színházat szubvenzionáló városok beavatkozása a színházai műsorára, szerződötetett személyzetére és produkciójára, a másik pedig, épp olyan döntő faktor, a hozzáértő, abszolút független kritika.

A vidéki színházak működését (a nagyképi főváros csináljon amit akar) ennek a két döntő faktornak kellene irányítani és ellenőrizni, ami mellett fontos az, hogy a vidéki színház (persze én itt mindig nagy vidéki színházról beszélek, mint a debreceni vagy a szegedi, melynek jó példával kellene előjárnia) a szereplő személyzet dolgában is legyen rendezve kellőképpen, hogy a színpadi műfajok mindegyikére legyen megfelelő tolmácsolója, nehogy megtörténhessenek, mint Debrecenben csak legutóbb, az a hallatlan eset, hogy az a vidéki színház például a Szentivánéji álmat operett személyzettel játssza, éppúgy, mint a Remete cseppetűjét, mert a színház egész személyzetét tulnyomólag operettszínészek teszik ki. Ez nonsens. Ez barbarizmus, mégpedig a legnagyobb mértékben.

Csodálatos, hogy minden nagy vidéki városnak, mely színházzal rendelkezik, van ugynevezett színügyi-bizottsága. Ennek a diluviális korból fennmaradt intézménynek, mindenkori és minden városban, az egész működése a pusztá bürokratizmusban rekedt meg egyrészt, másrészt a legnaivabb dilliantizmusban. Egy színügyi-bizottságról még soha az életben nem hallottuk azt, hogy a nemzeti színpadi kultúra érdekében egy egészséges eszmével, egy megszívlelendő gondolattal lépett volna a nagy nyilvánosság elé. Meddig tart még ez így?

Ha valamely nagy városban, mint Debrecenben is, van színügyi-bizottság, mely a színháza működését ellenőrzi, ugye az a színügyi-bizottság két részre tagozódik. Az egyik része kizárólag adminisztrációs beavatkozásra, a másik pedig csak kulturális kérdésekre való beavatkozásra, mégpedig a legerélyesebb, de egyúttal a leghozzáértőbb módon, értem ezalatt oly módon, aminek az illető város kulturájára vonatkozólag pozitív eredménye is van.

Felvetem a t. olvasó előtt a kérdést, nem komikus és nem visszatartó-e, hogy például Debrecenben, ahol egyetem és mindenfajta iskolák, kulturális közintézmények, társaságok, küzdenek heroikus kitartással és lelkesedéssel a város kulturájáért, amibe a város közérkölcsei és szellemi fejlődése is beleértendő, nem komikus-e, hogy ugyanebben a városban a városnak az a kulturális intéz-

ménye (a színháza), melynek a legközvetlenebbül lenne módjában a közizlésre és a közszellemre hatni. Érdeklében dolgozni és azt irányítani, e téren mindenesetre nem áll feladata magaslatán. És amellet mind-ez ennek a városnak, legszegényedett polgársága rovására, sokszázmilliójába kerül. Hihetetlen visszá-állapot ez.

Ami pedig a kritikát illeti, ezzel a következőképpen vagyunk. A kritika mindenesetre a legteljesebb ellenőrzője valamely színház működésének. De a vidéki kritika nivóját mindenki ismeri. Ez a kritika gazán csak „vidéki”. Oly sivár, oly naiv, oly minden hozzáértés nélkül való, hogy ez igazán kétségbeesítő. A kritika feladata, hogy elsősorban hazafias legyen, aztán tárgyilagos, aztán mindig magasabb szempontokat szem előtt tartó, legyen azonkívül tudományos és abszolút művészi, legyen oktató és nevelőhatású azzal az erővel, mely képes a dolgokat a jobb ügy számára megnyerni. A kritikának igen nagy hatása van a közönségre, és ha a közönség egy hozzáértő kritikus sorait olvassa, úgy izlése,

ismeretei, művelődése bizony nem fejlődnek, ami nyilvánvaló és veszedelmes. A kritikának kell támogatni a színház működését, de nem kegyes vállvergetéssel, vagy talán pajtáskodással, ebből a köznek semmi haszna, hanem abszolút tudással, mely imponál.

Körülbelül ezek volna a főfeltevételek ahhoz, hogy egy színház működése a vidéken jobb irányokba terelődjék általános kulturális érdekből és ma főleg azon célból, hogy a színház ismét teljesíthesse azt a hivatását, mely tulajdonképeni rendeltetése, mellyel elősegíti a közizlésre, a leromlott közszellemre és a közérkölcsekre való mérhetetlen lehetőségű hatását, hogy végre tisztább levegő áradjon felénk a színpadról, mely minden jobbjelű ember számára csak addig kedves és vonzó, míg az igaz művészet szolgálatában áll.

Egy másik beszélgetésben részletesen fogok kitérni a Csokonai-színház mai állapotára, a Csokonai-színházra, mely minket debrecenieket a legközelebről érdekel.

József kir. herceg szombaton este családjával Debrecenbe érkezik

Résztesz a debreceni jogászfisuság bálján

Január 19-én este tartja a debreceni jogász ifjuság hagyományos bálját. Mindég kiemelkedő eseménye volt ez Debrecen társadalmi életének, azonban most még más momentumok is járulnak a rendezésen kívül ahhoz, hogy emlékezetessé tegyék ezt a bált az ott megjelenőknek. Ugyanis, mint már többször közöltük, a bál fővédnökségét József királyi herceg és családja vállalták és mint köztudomású, fogadtatásuk szombaton délután 6 órakor lesz az állomáson. Legyünk ott a vasutnál az érkezésekor és kiáltunk hozzá egy dörgő éljént, úgy ahogy ő azt minden magyar embertől megérdemli.

József kir. herceg feleségével és leányával együtt érkezik s miután a főispánnal teán vesznek részt, a Bika szállóbeli szállásukra hajtának, ahol előkészülnek a bálra. Fél 10 órakor a bárendezőbizottság küldöttsége fogja a királyi hercegeket felkeresni, hogy a bálon való megjelenésre felkérje. A rendezőség kér mindenkit, különösen pedig a védnököket és védnökönket, hogy pontos időben jelenjenek meg. A védnökök

és védnökönk a kisteremben gyülekeznek, mert itt lesz a bemutatás és innen fog a menet a nagyterembe bevonulni. A bál nagyszerű külsőségek között fog lezajlani. A város és vármegye összes hajdui, nem különben az egyetem összes szolgálai teljes díszben fognak sorfalat állani a feljártánál, a hölgyeket a nagyszámu frakkos rendezői gárda fogja fogadni. A menet bevonulását harsonaszó fogja jelezni a közönségnek, majd tizenkét pálcar ur sorfala között, elől kandeláberes hajdukkal, fog a menetet a Himnusz hangjai mellett bevonulni. A termet a rendezőség gyönyörűen, külön terv szerint díszíteti fel.

Az első alkalommal bálozó leányokat a főrendező külön tánc keretében fogja a közönségnek bemutatni, ugyancsak ezek a leányok a bál folyama alatt a királyi hercegek előtt is tisztelegni fognak. A bál egész tartama alatt a királyi hercegek a bál közönség között fognak tartózkodni, illetve állandóan bemutatkozásokat fognak fogadni. Magdolna kir. hercegnő pedig az általános táncban is részt fog venni.

A báliroda az Egységspárt helyiségében (Piac-utca 26/a. sz. I. e.) van, ahol személy- és táncos-jegyeket már előre is lehet váltani, valamint meghívókat is lehet igényelni. A páholyjegyeket már mind előjegyezték, azonban ha esetleg néhány még visszamaradt, úgy az kapható a bálirodában, esetleg a pénztárnál. Telefon: 23.

Tűz a népjóléti minisztériumban

Budapest, január 16. Ma reggel a népjóléti minisztérium Lánchid-utca 2. sz. épületének tatarozására felállított faállványzat kigyulladt. A tüzőtők a tüzet rövidesen eloltották, az állványzat egyrésze azonban összedőlt. A tüzet bizonyára a kályhából kipattanó szikra okozta.

Hirdessen a Hajdúföldben!

Legkiválóbb

LIKORÖKET, LEHIRESEBB
PINCÉK BORAIT ÉS PEZS-
GÖIT NAGY VÁLASZTÉKBAN
A LEGJUTÁNYOSABBAN SZE-
REZHETI BE

Pálffynál

Kossuth-u. 7. Tel. 16-94.

HIREK

1929 január 17 (Csütörtök)

Prot.: Antal Kath.: Antal

Debrecen sz. kir. város közművelődési nyitára (Déri-muzeum) szeptember 1-től, itva délelőtt 10—1-ig, délután 4—7-ig, árnapp délelőtt 10—12 óráig

A gyógyszerárak közül éjjeli szolgálatot tanak a következők: Kigyó Piac-u. 35., Arany Angyal Piac-u. 50., Reménység Csapó-u. 22., Sas Hatvan-u. 70., Boesky Ceg-téd-u. 22., Tisza Péterfia-u. 76., Szt. Háromság, Homokkert, Szabó Kálmán-u. 14.

Meteorologia: Időjárás: Viharos északnyugati szelekkel hideg idő várható, sok helyütt, főleg délen havazással és hófúvással.

EGYESULETI

ÉS TARSADALMI ÉLET
Előadások, estélyek, gyűlések,
hangversenyek

Január 18.

Dr. Bierbauer Virgil előadása a modern építőművészeti törekvésekről délután 5 órakor a városháza közgyűlési termében.

Cipész szakosztály ülése az Ipartestületben. 7 órakor.

Január 19.

A Leányclub jótékony célú előadása délután fél 4 órakor a Csokonai-színházban.

Jogászbál, este 10 óra. Bika dísztermében. A TAC közgyűlése 7 órakor a Mezőgazdasági Kamarában.

Január 20.

A Nyukosz debreceni fősoportjának közgyűlése délután 4 órakor a városháza tanácsstermében.

A Polgári és Gazdakör bálja az Arany Bika dísztermében, este 9 órakor.

Január 21.

Délután 3 óra: dr. Rácz Lajos: „A kertészeti természetes jelentősége nemzetgazdasági háztartásunkban és a kertészársadalom szerepének fontossága.” 4 óra: Györök Leó Tivadar: „A gyümölcsstermesztés köréből.” 5 óra: Czapáry Bertalan: „A házi zöldségek kertek berendezése.” A városháza nagytermében.

Január 22.

Délután 3 óra: „A gyümölcsös telepek fajtamegválasztása”. 4 óra: Györök Leó Tivadar: „A szőlőművelés köréből”. 5 óra: P. Gulyás Endre: „A házi virágok kertek berendezése.” A városháza nagytermében.

Január 23.

Délután 3 óra: Pohl Ferenc: „Gyümölcsstermesztésünk hibái”. 4 óra: Györök Leó Tivadar: „A szőlőművelés köréből”. 5 óra: Farkas Gyula: „A virágtermesztés köréből.” A városháza nagytermében.

Január 24.

Délután 3 óra: Czapáry Bertalan: „A zöldségstermesztés tömegterményeinek természetességéről”. 4 óra: Paczelt János: „A szobanövények gondozása. 5 óra: Györök Leó Tivadar: „A gyümölcsstermesztés köréből.” A városháza nagytermében.

Január 25.

Marcel Journet hangversenye a Bika dísztermében este 8 órakor.

Délután 3 órakor Paczelt János: „Erkélyek és ablakok díszítése.” 4 órakor P. Gulyás Endre: „A házi virágok kertek berendezése”. 5 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcsstermesztés köréből” a városháza nagytermében.

Január 26.

Délután 3 óra: Czapáry Bertalan: „A gyümölcs tömegstermesztése.” 4 óra: P. Gulyás Endre: „A házi virágok kertek berendezése”. 5 óra: Farkas Gyula: „A korai zöldségstermesztés”, a városháza nagytermében.

Február 1.

„Csaba” bál este 9 órai kezdettel az Arany Bika dísztermében.

Hó- és sárcipó
javítást vállal
Rosenberg és Hammer
PIAC-UTCA 8. TELEFON 4-30.

A francia szakértő szerint kétségbeejtő állapotban vannak az oláh vasutak

Bukarest, január 16. A legutóbbi minisztertanács alkalmával megjelent Maniu miniszterelnöknel Levertier francia vasúti szakértő, aki hosszas tárgyalásokat folytatott a miniszterelnökkel. Levertier, aki Franciaország érdekeit képviseli a német vasutaknál, több ízben volt Bukarestben és most tulajdonképpen egy francia vasútépítő társaság megbízásából vizsgálta felül az oláh

vasutakat, amelyeknek reorganizálásáról van szó. A szakértő beszámolt arról, hogy az oláh vasutak a lehető legkétségbeejtőbb állapotban vannak.

A háború óta nem végeztek javításokat, az anyagoknál pedig a lehető legnagyobb pocsékolás észlelhető. Maga CFR, jelenlegi organizációja sem felel meg semmiképpen a szükségességnek.

Huszonháromezer pengőbe került a vármegyei háza restaurálása

Pusztítják a vármegye utjaira ültetett facsemetéket

(A Hajdúföld tudósítójától) Kovács Gyula vármegyei műszaki tanácsos Hajdúvármegye legutóbb tartott közgyűlési bizottsági ülésén bejelentette, hogy a Debrecen—tiszafüredi útszakasz negyvenöt kilométeren már elkészült, ettől kezdve pedig a 65. kilométerig a földmunkákat fejezték be s itt csakhamar kezdetét veheti a további utépítés. Még összesen husz kilométer hosszúságú utburkolat elkészítése vár megoldásra.

Bejelentette továbbá a műszaki tanácsos, hogy az alispán az 1929. évi 9000 köbméter törvényhatósági fedanyag kifuvározására január 8-ra versenytárgyalást hirdetett, amelyre három ajánlat érkezett be s ezek között a legelőnyösebb özv. Rácz Jenőné é, akinek kiadták a fuvározási munkát.

A vármegyei háza karbantartási munkáira vonatkozó felülvizsgálattal is

teljesen elkészültek. Erre a karbantartásra összesen huszonnégyezer pengőt engedélyeztek s a Miltner Mihály építési vállalkozóval kötött szerződéses összeg 21.746 pengő 99 fillér volt, a leszámolási végösszeg a felmerült pótkiadásokkal együtt 23.091 pengő 28 fillért tett ki.

A jelentés beszámolt arról is, hogy a legutóbbi utmesteri jelentés szerint a múlt évben ültetett és szépen megfogamzott utmenti fásítást ismeretlen tettesek pusztítják, úgy, hogy már csaknem száz darab értékes facsemetét tettek teljesen tönkre. Ebben az ügyben a csendőrség a vármegye egész területén nagy apparátussal vezeti a nyomozást, de még eddig nem sikerült pozitív eredményt elérni.

A műszaki tanácsos jelentését a közgyűlési bizottság tudomásul vette.

— **Rádió-műsor.** Január 17. Csütörtök. Budapest. Délelőtt 9.15: Hangverseny. 9.30: Hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 12: Déli harangszó az egyetemi templomból. Időjárásjelentés, hírek. 12.20: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 2.36: Hírek, élelmiszerárak. 4: A m. kir. földművelésügyi miniszterium rádióelőadássorozata. Ormándy János dr., a Felső-dunántúli Mezőgazdasági Kamara igazgatója: „A gazdát érintő adóügyi jogorvoslatról.” 4.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 5.15: Rádió Szabad Egyetem: 1. Dubovits Hugó dr. vegyész-mérnök: A szappanfőzés. 2. Hubay: „Lavorita szerelmei”-ből részletek. Éneklő Lauris Lajos, a m. kir. Operaház tagja. 3. Janson Vilmos: Mikszáth Kálmán emlékezete. 4. Mikszáth egy elbeszélését felolvassa Z. Molnár László színművész. 5. Kacsóh Pongrác: „Rákóczi-jából” részletek. Éneklő Lauris Lajos, a m. kir. Operaház tagja. Az énekszámokat Polgár Tibor kíséri zongorán. 6.25: Angol nyelvoktatás. (J. W. Thompson.) 7: Színmű előadás a Studióból: „A vén gazember. Színmű 3 felvonásban. Mikszáth Kálmán regényének felhasználásával írta: Harsányi Zolt. 9.10: A KANSZ zenekar hangversenye. Vezényel: Calligaris Ferenc karnagy. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek és az asztali tennisz világbajnokság negyedik napi eredményei. 10.30: Szalon-trió hangverseny. Közreműködik: Weigand Tibor, Sass Oly és Pázmán Ferenc. Zongorán kísér: Polgár Tibor.

KÜLFÖLD. Bécs (519.9) délelőtt 11 és délután 4: Hangverseny. 7.30: Operai előadás. Utána jazz-band. Berlin (475.4) délután 4.30: Német dalok. 5 és 8: Hangverseny. 9.10: Kamarazene. 9.03: Zongorahangverseny. Utána tánczene. Boroszló (321.2) délután 4.30: Szórakoztató zene. 9: Új rádiózene. 10.30: Táncóra. Utána tánczene. 12: Éjjeli hangverseny. Majna-Frankfurt (421.3) délután 5.55: Hangverseny. 8: Bloch Leó: Versiegelt. Vigopera előadás. 9.10: Hangverseny. Kamarazene. Utána külföldi közvetítések. Prága (343.2) délután 12.30 és

4.30: Hangverseny. 7: Bábjáték. 8: Hangverseny. Róma (443.8) délután 1: Rádiótró. 5: Zenekari hangverseny. 8.45: Szimfonikus hangverseny. London (385) délután 5: Hangverseny. 7.45: Bach zongoraművek. 8.45: Hegedűszólók. 9: Katonazene. 10.35: Vidám számok. 11.35: Tánczene.

— A „Nyirvidék” félszázados fennállását ünnepli. A „Nyirvidék”, amelynek hasábjairól egykor Krudy Gyula indult az alkotások útjára s amely együtt fejlődött, izmosodott a Nyírség lüktető elevenségű fiatal városával, Nyiregyházzal, immár ötvenesztendő. A vidéki lapok közül keveseknek adatott meg a félszázadon át kibontakozó, szakadatlan fejlődés, egy virágzó, hatalmas vármegye és egy nagyraihivatott békés, dolgos város fejlődésével félszázadon át történt belső összeforrtás, amire a „Nyirvidék” mutat példát Szabolcsvármegyében és Nyiregyháza városában. A lap félszázados évfordulóját jelentős társadalmi és kulturális eseményeként ünnepli Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város közönsége, politikai, felekezeti, társadalmi különbség nélkül köszöntve az ötvenesztendő újságot február 3-án délelőtt 10 órakor Nyiregyháza, a városháza dísztermében, ahol a Magyarországi Lapkiadók Egyesületének igazgatósága ezen a napon díszülést tart. Ennek az ülésnek keretében üdvözlök a vármegye, a város, az egyházi és polgári hatóságok, egyesületek küldöttei azt az újságot, amelynek Szabolcsvármegye és Nyiregyháza munkástársadalma és fejlődő kulturája félszázadon át annyit köszönhetett. A lap félszázados fejlődésének útját az ünnepi ülésen dr. Vietórisz József ny. kir. főigazgató, a kiváló költő és író méltatja. Az ünnepség meghívóit a rendezőség most küldi szét az ország minden részébe.

A mozgószínházak közleményei:
Szerda—Csütörtök:

VIGSZÍNHÁZ

Szerdától:

Budapesttel egyidejűleg!

Ivan Mosjonkine parádés szerepében!

Női főszerepben: Carmen Boni

A cár gárdistája

Történet az orosz cári udvarból 12 felvonásban. Kísérők:

Az új szobacica, Misi az állatbarát, bohózatok

APOLLO

Szerda—csütörtök:

Sudermann világhírű regénye filmen!
Főszerepben Mary Carr, Fritz Kortner és Grete Mosholm

GONDANYÓ

(Frau Sorge)

dráma 10 felvonásban. Kísérők:

Cirkuszok cirkusza, Felesleges feleség, bohózatok.

Péntektől:

George Bancroft legújabb filmje:

A v a s e m b e r

Főszereplők: Clive Brook és Evelyn Brent.

URÁNIA

Szombat—vasárnap:

Főszerepben Fred Thomson:

Az álomlovag

Előadások kezdete hétköznap 6 és 8, vasárnap 4, 6, és 8 órakor.

— A Hajdúföld naptára. A Hajdúföld naptára, amely évről-évre be-köszön olvasóihoz, ez évben elkészve jelenik meg, mivel nyomdánk nagy elfoglaltsága miatt nem tudtuk azt idejében előállítani. — Olvasóink szíves emelését kérjük a késéért és egyben bejelentjük, hogy az 1929. évi naptárunk a hét végén teljesen elkészül és azt a hét végén és a jövő hét közepén olvasóinkhoz eljuttatjuk.

— A jogászbál a farsang legkiemelkedőbb társadalmi eseménye, amely az eddigieknél is fényesebbnek ígérkezik. Így érthető, hogy óriási a lelkesedés, érdeklődés iránta, különösen az elegáns hölgyek körében. Sokan csináltatják, a báltermet valósággal rózsakertté varázsoló, gyönyörű estélyi toalettjeiket Laborfalvy Márkos Lujzánál, Rákóczi-utca 41. Divatszalonjában minden hölgynek más és más színben, fényben, vonalban elütő, kinyílt virágkehelyre emlékeztető ragyogó estélyi toalettet készítenek meglepő olcsón.

— A Dunacsatornába fult egy 8 éves gyermek. Bécsből jelentik: A Dunacsatornán ma délután egy 8 éves fiú több más iskolásfiúval együtt szánkózott. A csatorna lejtős oldalán egyszerre lecsúszott a meredek lejtőn és a csatorna vízébe elmerült. Egy ember utána ugrott a fiúnak, mire azonban kimentette, a fiú megfulladt.

— A Jótékony Nőegylet köszönete. Elmulaszthatatlan kedves köteleességünknek tartjuk, hogy ezután is hála köszönetünket fejezzük ki mindazon urasszonyoknak, urleányoknak és uraknak, kik a január 12-iki estélyünkön közreműködésükkel az estély erkölcsi nivóját emelni szívesek voltak. Az Elnökség.

— Jóleső, meleg, vidám gondolatok, meghitt hangulat — mindez egy csésze teától! És mily könnyűszerrel átengedhetjük magunkat gyakran ennek a pompás élvezetnek — Meinl újtermésű tea a legjobb. Debrecen, Ferenc József ut 59. szám.

— **Dugulás és aranyeres bántalmaknál,** gyomor és bélzavarok, máj- és lépduzzadás hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferencz József” keserűvíz, naponként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések beigazolták, hogy a **Ferencz József** víz alhási betegségek eseteiben gyorsan és mindig enyhén hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

— **A cipésszakosztály ülése.** A cipésszakosztály január 18-án, pénteken este 7 órakor az Ipartestületben ülést tart. Tárgy: állásfoglalás a Kézműves Kamara ügyében, a társadalombiztosítási (betegsegélyzői) törvény ismertetése, 36 tag kérelme s több más, igen fontos ügy. Tekintettel a tárgyalandó ügyekre, a tagok teljes számu és pontos megjelenését ezuton kéri a szakosztály Elnöksége.

— **Átkisérték a Péterfia-utcai betörőt az ügyészségre.** Megirtuk azt, hogy az egyik debreceni betörés tettese kézrekerült Cs. Nagy József nevű munkanélküli egyén személyében. A Péterfia-utcán egy pékműhelybe tört be s azonkívül Mikepércsen egy szatócsüzletben. Kedden délelőtt a csendőrség átadta a rendőrségnek, ahol azonnal kihallgatták és lefolytatták a nyomozásnak azt a részét, amely a debreceni esetre vonatkozik. Cs. Nagy Józsefet a rendőrség előzetes letartóztatásba helyezte és szerdán délelőtt átkisértette az ügyészségre.

— **A gyümölcsfák metszését** részletesen ismerteti a „Növényvédelem” és „Kertészet” most megjelent legújabb száma. Cikkét közzöl még a chrysanthemum természetéről, a szőlőültvények készítéséről, a fák átültetéséről, a gyümölcszölővessző és oltvány ültetéséről, a gyümölcsfagödrök robbantásáról, a gyümölcsfáknak a fagykárak elleni védelméről, a hernyózásról, a melegágyról, a spárga természetéről stb. A dusan illusztrált kiváló szaklapokból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, Földmívelésügyi Minisztérium) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványszámokat.

— **Asztalosmesterek figyelmébe.** A január 14-én tartott szakosztályi ülés egyhangulag a Kézműves Kamara felállítására foglalt állást. Hogy pedig ezen határozatnak érvényt is szerezzünk s saját magunkat egy újabb terhertől mentessük; saját érdekében kérek minden kartársat, hogy az Ipartestület közgyűlésén, vasárnap délelőtt 10 órakor a városháza közgyűlés termében jelenjék meg. Vangor Antal elnök.

— **Marcel Journet,** a párisi nagyopera énekművésze egyetlen hangversenye január 25. Zenekedvelők IV. bérlet. Napijegyek Méliusznál.

— **Legalkalmasabb és leghasznosabb ajándék a könyv.** — Mesés- és képeskönyvek, ifjúsági könyvek nagy választékban beszerezhetők Csáthy egyetemi könyvkereskedésében, Piac-u. 8. Telefon: 2-96.

— **Tűkgyártás, üvegszólás, kirakatok tükrözése, autók, autóbusz üvegezése Sipkovits, Szlv-utca 15. sz. Telefon 356.**

— **Galánffy Lajos zongoraestje.** Galánffy Lajos klasszikus zongoraestje a Zenedében február 2-án, este nyolckor, jegyek előjegyezhetők Springer könyv- és fotoszaküzletben. Telefon 10-57.

Mutassa meg rossz fogát, müfogát VÁRY JANOS fogműtermében Darabos-utca 18. Koliégium mögött

SZÍNHÁZ

Csoknal-színház műsora:

Csütörtök délután 3 órakor olcsó zónaelőadásul: **Asszonyok bolondja.** Operett.

Csütörtök este D) bérletben: **Szegény leányt nem lehet elvenni.**

— **Magyar munkásnak ad kenyeret,** ha harisnyáit Benyáts Emil gyárából veszi. Eladás nagyban és kicsinyben, Debrecen, Piac-utca 18. szám, Tisza-palota.

A színházi iroda hírei:

Ma, csütörtökön délután 3 órakor olcsó zóna-előadás keretében:

ASSZONYOK BOLONDJA

Timár Ila, Ferenczy Marian, Antók Ferenc, Tamás, Sugár Mihály fellépésével! — Operett-délután!

Az **Asszonyok bolondja** című operett mai délutáni előadására 20 fillértől a legdrágább 1 P 60 filléres helyig válthatók jegyek 10—12-ig és délután 2—3 óráig!

Szegény leányt nem lehet elvenni!

— Kardoss Géza fellépésével! Ma este D) bérletben utóljára megy a szokatlanul nagyszerű vigjáték, — mely eddig három teltházat vonzott. — Ragyogó előadás, melynek főszerepeit Csapó Mária, Ferenczy Marian, Lázár Tihamér, Misoga, Sugár, Thuróczy játsszák. — Az epizód szereplők: Kardoss Géza egy kiszagda utólrhetetlenül nagyszerű alakítójaként, továbbá László Gyula mint gyáros, Szigethy Andor egy borbély kacagató figurájában, végül Szigeti Jenő egy háziur mulatságos szerepében!

Városszerte a legnagyobb elragadtatás hangján beszélnek a **SZEGÉNY LEÁNYT NEM LEHET ELVENNI!**

fővárosi nivóju előadásáról! Csupa aranyos derű!

Holnap, pénteken Remete Géza zseniális rendezésében, új díszletekkel, melyek Karlovics Pál munkáját dicsérik, páratlanul kiváló szereposztással kerül bemutatásra:

AZ UTOLSÓ VEREBÉLY-LÁNY

Az idény legszenzációsabb operett-szlágere! Vezényel: Csanak Béla karnagy. — A táncokat betanították: Misoga, Tamás és Sugár Mihály. — Uj kosztümök, kápráztató kiállítás!

Az utolsó Verebely-lány bemutatója fél 8-kor kezdődik!

Szombat este kivételesen pontban hét órakor veszi kezdetét

AZ UTOLSÓ VEREBÉLY-LÁNY

előadása!

Timár Ila — Az utolsó Verebely-lány címszereplője.

Tihanyi Jutka és Ferenczy Marian felváltva játsszák a szubrettszerepet.

M. Barna Manci szubrett első fellépését élénk érdeklődés előzi meg!

Antók Ferenc és Fábrián János játsszák a bonviván-szerepeket!

Misoga Laci, Tamás, Sugár, Szigethy Bandi kacagató figurák lesznek

AZ UTOLSÓ VEREBÉLY-LÁNY

sláger-operettben!

Szombat este kivételesen pontban hét órakor:

AZ UTOLSÓ VEREBÉLY-LÁNY

A bemutató és a többi előadás kezdete: fél 8 óra!

Vasárnap délután mérsékelt árral:

RÉGI NYÁR

Kovács Terussal!

Siessen jegyet váltani!

Kénytelen házasság és A botcsinálta doktor című Molière-vigjátékok legközelebb ifjúsági előadások keretében!

TESTEDZÉS

Január 26. és 27-én lesznek a Vasutas birkozó bajnokságok Debrecenben

Egyre közeledve az országos Vasutas birkozó bajnokságokhoz, látva az erős rendezési és előkészületi munkákat, amelyeknek irányítását azonban Máthé József műhelyfőnök és Neumann Vilmos főmérnök vezetnek egész vezérkarukkal, már most

Már 50 fillértől kaphatók cserepes virágok

Mennyasszonyi és koszorúslányi

csokrok

Farkas Gyula Fiai

virágüzletében a Bika-szállóval szemben.

A Hajduföld

!! hirdetésait egész !!
Tiszántul olvassa !!

Hálók! Ebédlők! Uriszobák!

hajlított székek s egyéb butorok legolcsóbban

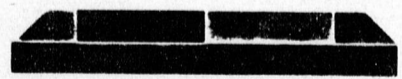
Debreceni Faipar Rt. városi üzlete Király-utca 4

Telefon 3-41.

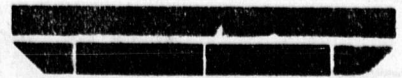
Kedvező fizetési feltételek

Megbízható minőség.

Kovács Gyula
vaskereskedő Debrecen,
Fő-utca 17. Bika-szálló mellett sarkon.

Folytonegő kályhák.
Egyszerű és zománcozott takaréktüzhelyek. Kályha-előtét, tálcák, fásládák. --
Egészségügyi-, háztartási cikkek, vasárak igen olcsón.
Alumínium edényvásár, minden darab 2P.

megállapíthatjuk, hogy e verseny méltán tarthat számot igen nagy érdeklődésre. A rendező egyesület, a Debreceni Vasutas Sport Club igen nagy szolgálatot tesz a birkozósportnak azzal, hogy e verseny megrendezését magára vállalta, amennyiben az amugy is gyenge látogatottságú birkozó sport bizonyára ily nivós versenyekkel újabb és újabb híveket fog magához hódítani.

A versenyen induló egyesületek is legjobb versenyzőiket indítják s ezáltal is biztosítottak vehető a verseny teljes mérvű sikere.

A versenyekre a következő nevezések futottak be a rendező egyesülethez, amely illusztris névsorból láthatjuk, hogy Magyarország legjobb és országos viszonylatban is számottevő vasutas birkozóit veszik fel a küzdelmet egymás ellen.

Nevezések:

Budapesti Vasutas Sport Club: Goldschmid Márton, Stern László, Palczér Gyula, Barbalus Béla, Poruzsi Béla, Kon Ferenc. Magarság Sport Egyesület: Köntös István, Ivitz Sándor, Nagy Sándor, Forgó János, Fullán Ferenc, Süle Károly. Törékvés Sport Egyesület: Soós Sándor, Pum Sándor, Boldizs József, Matuska János, Soltész Ferenc, Steinbach János. Testvériség Sport Egyesület: Bányai László, Rencsán Pál, Bede Lajos, Stieder Jenő, Bugyi András, Schuller Károly. Hatvani Vasutas Sport Club: Zagyi János, Szepessi Gyula, Bognár József, Pin-

tér István, Tóth Árpád, Fülöp István. Miskolci Vasutas Sport Club: Leikóvics Miklós, Kolacsek Sándor, Jekkel Antal, Pável József, Liszák Ernő, Csorba Ferenc. Nyiregyházi Vasutas Sport Club: Leskó János, Humenyik László, Réti Ferenc, Várad Mihály. Korbély Zoltán, Racskó János és végül a rendező Deberceni Vasutas Sport Club: Tunyogi László, Pocsai Sándor, Sipos János, Daróczy István, Kocsó József.

A bajnoki küzdelmek 26-án este 8 órakor a vagongyár dísztermében kezdődnek, míg 27-én az Arany Bika dísztermében folytatódnak délelőtt 10 órakor és délután 4 órakor. A versenyek vége 9 órakor.

Az asztali tenisz világbajnokságok csapatküzdelmeinek harmadik napján déli 2 órakor a verseny állása a következő: Lettország—Németország 5:1, Anglia—Wales 5:1, Lettország—Wales 5:0, Magyarország—Csehország 5:0.

TÓZSDE

A pengő Zürichben 90.67^{1/2}

Budapest 90.67 és fél, Berlin 123.58 és fél, Newyork 519.90, London 2522, Páris 20.31, Milano 27.20, Prága 15.38 és fél, Belgrád 9.12 és háromnegyed, Bukarest 3.12, Bécs 73.05, Amsterdam 208.55.

Hivatalos devizaárfolyamok.

Egy angol font 27.70—27.85, száz cseh korona 16.92—16.99, száz dinár 9.96—10.02, száz dollár 570.65—572.65, száz francia frank 22.45—22.65, száz hollandi forint 229.30—230.30, száz lengyel zloty 64.10—64.40, száz lei 3.40—3.46, száz lira 29.90—30.15, száz német márka 135.98—136.48, száz osztrák schilling 80.37—80.72, száz svájci frank 110.20—110.60 pengő. — A nemesfémpiacon a magánforgalomban a huszkoronás aranyat 23.20—23.30, az ezüst egykoronást 0.42—0.44, a forintost 1.14—1.16, az ötkoronást 2.18—2.22 pengővel jegyezték.

Gabonatözsde.

A tengeripiacon az irányzat megszilárdulására számítanak, mivel az argentinai tengeri kifejlődését károsan befolyásolja az ott uralkodó szárazság. Ezenkívül olyan adatok állnak rendelkezésre, amelyek szerint Argentina a következő tíz héten mindössze huszonkét millió bushel tengerit tud az export rendelkezésére bocsátani s így ez a mennyiség nem fedezi majd a szükségletet. Epen ezért a külföldi piacokon mindenütt nagy üzlet fejlődött ki a májusi határidőben s a helybeli piacon is megélnék a kereslet a májusi tengeri iránt. A májusi tengerit 28.80 pengővel jegyzik.

A készrúpiacra valamivel élénkebb volt a forgalom. A tiszavidéki búzát 24.50—25.20 a felsőtiszait 24.35—25, az egyéb származásúkat 24.05—24.85 pengővel jegyezték minőség szerint. A rozs ára 22.05—22.20 pengő között mozgott.

Állatvásár.

A sertésvásárra tegnap 1350 darab sertést hajtottak fel, amelyből 104 darab maradt eladatlannak. Árak: zsirsertés öreg la 104—144, ja 132—136, fiatal nehéz 152—154, közép 138—142, könnyű 110—120, szedett közép 128—134, angol sertés 120—150, szalonna nagyban 170—172, zsír 200—202, szalonnás, hasított sertés 170—184 fillér kg.-ként. — A borjuvásáron, amelyre 244 darab borjút hajtottak fel, az elsőrendű borjuért 148—150, kivételesen 154, a másodrendűért 126—144 fillért fizettek élősúly kg.-ként. A mai sertésvásáron az előzetes bejelentés alapján a tegnapiánál kisebb felhajtásra számítanak.

„Michelin“
„Express“
„Lucifer“
„Griffon“

KERÉKPÁR
Minden
jobb
szakúletben
kapható.

Jöjjön hozzánk

ruhát vásárolni
készpénzért és az alanti
olcsó áron vásárolhat!

Fekete bőrkabát	P 80
Barna bőrkabát szőrmelelssel	P 100
Városi bunda plüsch bélés	P 88
Városi bunda fason gloth bélés	P 60
Ulster	P 45
Téli kabát divat színben	P 80
Sajátjával félig bélelt	P 64
Strapa kabát félhosszu	P 44
Fekete ünnepi kabát gazdász fasonra	P 70

Hajdusági

ruhaáruház, Piac-u. 67. sz.
Vármegyházával szemben.

Hirdessen a Hajdúföldben!

A HAJDUFÖLD REGÉNYEI

Az arkanzasi regulátorok

Irta: GERSTÄCKER FRIGYES

(A „Hajdúföld“ eredeti fordítása)

(73)

„Ön az előbb valami megbízásról tett említést. — fordult ismét vendégéhez Atkins, visszafordulva a házba.

„Igen, — felelte ez, mely töprengésből riadva fel, — mr. Roberts vejevel felfogja önt hétfőn reggel, vagy délután keresni, hogy a házat és a földet megismerje és kéret, várjon rájuk, ha egy kissé későn is érkeznek.“

„Szép, nagyon szép! — válaszolta Atkins barátságosan, — örvendek, hogy ezt az ügyet egymással intézhetjük el. Mindketten derék emberek, akik aligha fognak egy kíváncsi arkanzasi szegény ördög helyzetével visszaélni. Az esküvő holnap lesz, nemde?“

„Igen, — felelte Brown halkán, — úgy hiszem, — holnap?“

„Ön természetesen szintén résztvesz a menyegzőn?“

„Kicsoda, — én? Nem, nem hiszem. A mi összejövetelünk valószínűleg késő estig fog tartani és akkor ott maradok Bowittnál.“

„Miféle összejövetel?“

„A regulátoroké. Holnap Bowitt házában gyűlésezünk.“

„Holnap gyűlés lesz? Ezt ugyan titokban csinálták. Én velem nem közölt senki egy árva szót sem.“

„Ez természetes, mert hiszen csak azokat hívtuk meg, akik regulátorok, — folytatta Brown, akinek úgy tetszett, hogy itt az alkalom, amikor a szegény Wilson mellett szót emelhet, — csak azon csodálkozom, hogy Wilson erről mit sem említett önnek. Ő vállalta ennek a körnek az értesítését nem kellett volna ön előtt sem eltitkolnia.“

„Mr. Wilson nagyon régen nem fordult meg a házamban, — válaszolta Atkins, akinek szem-

melláthatólag kellemetlen volt ennek a névnek emlegetése, — innen eredhet, hogy a dologról mit sem tudok. De különben is mindegy, én nem vagyok regulátor és nem is szándékozom részt venni a dolgaikban. Egyébként azt hallom, Texasban is alakultak ilyen kompániák.“

„Igen, — felelte Brown, aki nem akarta támadását oly könnyen feladni, — de amit ugyancsak meg akartam említeni, úgy látszik, Wilson végleg ezen a vidéken szándékozik megtelepedni. Alig hinném, hogy jobb szomszédot kívánhatna magának.“

„Ön feleli, hogy én már alig tartozom elhez a vidékhez, — felelte Atkins, — de jön már az anyukom a terítékekkel, — a nap még ugyancsak rövid mostanában. Apropos mr. Brown, hogy van a bátyja? Mindnyájan igen nagy részvétet érezünk, mikor a ház olyan hatalmasan erőt vett szegény emberen. Ez az átkozott ház azonban csak nem akar engedni és mindig a legegészesebb férfiakat támadja meg a legerősebben.“

Brown belátta, hogy céltalan a további példálózás, annál inkább, mert madame Atkins, s rövidesen utána Ellen is visszatért a gyermekekkel együtt a házba. Szívesen elcsévegett volna a szép leánnyal, de attól félt, hogy ezzel újabb kellemetlen jelenetet idéz elő. Egy lopva feléje vetett barátságos és hálá pillantás így is meggyőzte arról, hogy jószándékát, — amellyel a nevelőanyát eltávolította, — felismerték, — sőt mi több, ki is használták.

A beszélgetés ezután a hétköznapi témákra fordult: a legelőre, vadászatra, a földmérésekre, amelyek a szomszédságban nem kevés vizsályt idéztek elő az egymás mellett lakó birtokosok között; egy öt nap előtt az Arkanzasi tulpartján történt gyilkosságra, ahol is egy marhakereskedőt löttek agyon és rabolták el ezer dollárját, anélkül, hogy a gyilkost felfedezték volna; a sheriff és kormányzóválasztásra és hasonlókra, mignem a kandallópárkányt díszítő yenkee-óra nyolcat ütött. Ekkor a kisgyermek, aki mindeddig nyugodtan feküdt függőágyában, torkaszakadtából kiáltani kezdett. Ellen kivette ágyából és ide-oda hordozta a szobában, a kicsike azonban nem akart sehogys megnyugodni, sőt mind élesebben visított, s csakhamar annyira rosszul lett, hogy az asszony-nép halálra rémülve kapkodott a házban fellelhető

orvosságok után.

Fáradásuk így is hiábavalónak bizonyult; a gyermek minden pillanatban fájdalmasabban jajveszékelt s az anyja halálos rémülettel küldött segítség után. Egy fiatal amerikai tartózkodott a házban, aki Atkins részére éppen egy nagy és kényelmes kanoén dolgozott, őt és a mulattot küldötték el lóháton a szomszédos és távolabbi lakó farmerasszonyok után, akik értenek valamit a gyermekbetegségekhez.

Az anya eközben úgy viselkedett, mint aki esztét veszítette. Szinte öntudatlanul rohant fel és alá a házban, miközben Ellen a legkeserűbb szemrehányásokkal illette, megvádolván azzal, hogy örömmel látta a kisedet pusztulását, csak az ápolás gondjától megszabadulhasson. Hiába bizonygatta szegény leány a gyermek szeretetével a maga ártatlanságát, a legkeményebb szavakkal és legigazságtalanabb szemrehányásokkal halmozta el az asszonyt s ráparancsolt, hogy meg ne merjen mukkanni tovább, mert akkor majd megtanítja, hogyan bánnak az akaratos cselédekkel.

Brown elszörnyedt mindezeknek hallatára és eltökélte magában, mindent megtesz barátja érdekében, hogy a leányt megszabadítsa ettől a bánásmódtól. Most azonban nagyon is jól látta, hogy minden közbelépése csak még kellemetlenebb következményekkel járna.

A zürzavar eközben elérte tetőpontját. A szegény kis teremtes folyvást jobban szenvedett és Ellen csendesesen könnyezve igyekezett kedvencén segíteni, míg az anyja az idegen jelenlétével mit sem törődve fel és alá szaladgált a szobában és kezeit tördelve jajveszékelt, hogy az ártatlan kisednek a szülők büneiért és gengeségért kell bünhődnie.

Ebben a pillanatban odakünt egy idegen férfihang kért bebocsátást s erre a kutyák örült ugatásba törtek ki. A szél, amely nappal még gyengén lengedezett dél felől, viharra erősödött s északnyugat felől rohanta meg az erdőt, rázta, tépte az ágakat, tördelte a galyakat s hajtogatta a fák törzseit. Amikor most kinyitották az ajtót, a heves levegőáramlás egyszerre kioltotta az asztalon álló lámpát és mert időközben a tűz is meglehetősen leégett, a ház hirtelen mély sötétségbe borult.

(Folytatjuk.)

A kőgyárban kapható:

Elsőrendű darabos kokszt kicsinyben mázsánként P 7.20, legalább 100 mázsát vételnél P 6.80, házhoz szállítás mázsánként P —.30, kátrány kilogrammonként P —.25, kátrány nagyban megegyezés szerint. Műtrágyázáshoz kiválóan alkalmas ammónium szulphát kilogrammonként P —.40.

Telefon: iroda 74, gyár 8—50.

Patkányt,

egeret, poloskát svábbogarat azonnal irthat törvényesen védett kiváló minőségű irtószerral. Nagyon olcsón kapható:

STERN festéküzletében
Piac-utca 10. (Bikavai szemben.)

Saját érdekében győződjön meg.

Majdnem **ingyen** étkezhet, mert

elsőrendű 4 fogásos ebéd csupán 90 fillér, vacsora 60 fillér.

Csapó-utca 19. szám. (Udvaron közvetlen balra.)
Abonenseket bentékezésre és kihordásra elfogad.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 30 fillér és egyszerre három reggeli lapban jelenik meg:

a HAJDUFÖLD-ben
a DEBRECENI UJSÁG-ban és a
a DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG-ban.

Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számítatnak. — Üzleti hirdetések más tarifa alá esnek.

HÁZASSÁG

Fiatal,
független uri asszony
vagyonos uriember ismeretségét keresi házasság céljából. „Klárka” jelígre. 931

KIADÓ LAKÁS

Kiadó
egy utcai pincszoba
mellékhelyiséggel. —
Varga utca 19.

Két
parkettes szoba előszobával azonnal kiadó. Némethné, Csopó utca 26. 1806

Kettős
pékkemence üzlettel lakással ugyanott sör vagy faraktári helyiség kiadó Hintalan Edéné Szoboszló 520

Kvartélyosok
felvétetnek Péterfia u. 30., pnce. 911

BUTOROZOTT
szerény szoba kiadó. Ispotály u. 13.

Elegánsan
butorozott szoba telefontal rendelők, irodának alkalmas kiadó. 2080

Különbejárattal
utcai butorozott szoba uriembernek kiadó. — Miklós utca 21. 921

Különbejárattal
szobák uraknak kiadók, Nyil u. 116. 940

Kiadó
udvari szoba magánosnak, Szappanos u. 4. 947

Uj épületben
2 szoba, elő- és fürdő szoba felszerelve, utcai március elsejére kiadó és udvari 2 szobás. Bercényi u. 40. 933

Kétszobás
előszobás 'alápincéztet' utcai lakás kiadó. — Megtekinthető 11—12 és 2—4 ig. 1809

ÜZLETEK

Üzlethelyiség
öt utcára nyíló, gyönyörű téren kijadó Ajtó utca 26. 1788

Hőgyfodrász
füzet megvételre vagy bérbe kiadó berendezve. Piac 40. 938

KERESLET

1800 PENGÓS
kölcsönt keresek első betablázásra. — Cim Hajdúföld kiadóhivatalában.

Jól
jövődélmező üzlethez pénzestársat keresek. Cim a kiadóban. 2078

ELHELYEZKEDÉS

Varrodába
ingyenes és fizetéses tanulókat azonnal felveszek. Fazekas Mihály utca 6. 922

Egy
elsőrendű francia munkavezetőt keresek. Cim a kiadóban. 935

Bejárólány
fél vagy egész napra felvétetik, Huryadi u. 8., kesztépfület. 918

Gépész konvenció
s tanyára, ki traktorkezelésben jártas, azonnali belépésre keresetlik. Hatvan utca 27. 1785

Könyvelést,
bármi más bizalmi állást olcsón vállal meg-bizható volt kereskedő. Cim a kiadóban. 861

Jó munkás
uri fodrászsegéd állást keres. Cim a kiadóban. 2082

8.000
pengő biztosítékkal nagy iparvállalatnál állást kaphat vagy nagyobb összeggel társulhat. Tudakozódni: Dróth Sándor ügyvédnel, Piac u. 5. 2079

Munkásleány
szikvizgyárba azonnal felvétetik. Honvéd u. 16. 1800

Borbélysegédet
keresek azonnali belépésre állandó alkalmazásra. Simon József, Kemece. 934

Munkásokat
bontáshoz felveszek, Hatvan utca 5., Berta. 939

Önálló
háztartás vezetésére ajánkozik uriaszony. F.-né, Iskola u. 8. 944

Idősebb
asszony gazdasszonyi állást keres vidékre tanyára, özv. Nagy Gáborné Hajdusoboszló, VII. tized, 111. 932

Tanítást
vállal első éves joghallgató. Soós, Bercényi utca 11.

Finomlelkű
családhoz nevelőnőnek mennék vidékre is. — Varrni is tudok. Cim a kiadóban. 909

Ügyes
ragasztó azonnal felvétetik Komády cipő-felsőrészkesztő, Széchenyi 3. 2084

AJÁNLAT

Mosni,
vasalni szépen tudok, házhoz szívesen megyek. Pacsirta utca 8. 1808

Id. garzon
uri ember háztartását vezetné uriaszony. — Levelet „Megbízható” jelígre Debreceni Újsághoz. 943

Tragyát
szállítok borért vagy pénzért, Diószegi utca 20-b., Tóth András. 946

Mulatságokra,
disznótorokra kitűnő táborok 5 literes kihordásra 80 és 90 fillér literenként a Gríttner szőlőtelepen Hosszupályi országútnál. 906

Naptól,
hidegtől megvédi lakását, ha ablakára szövétt faredőnyt vásárol. Redőnyüzem, Debrecen, Bethlen utca 19. Helyi ügynökeim a rendeéseket csakis előleg nélkül veszik fel. 4958

Férfi ingeket
a legizlésebben készit 2 pengőért Belényesné, Darabos u. 53. szám, 4. ajtó.

Sajattermésű
tisztán kezelt óbor literje 1 pengő, Csapó utca 27., az udvarban Szathmárinál. 1757

Bor
kitűnő zamatu ujlétai 80 fillér kihordásra — Dénesné, Czegléd u. 22. szám. 1031

Fajbor eladás!
Sajattermésű édes, magas foku ő és uj literenként is a legalacsonyabb napi áron. 1923. évi megint kapható. Blazsek, Arany János u. 30.

Tűzfát, szent Kalória
jutányosan, pontosan kiszolgál. Tel. 16—95. Közraktár. Bejarat a Szabo Kálmán utcán. 1784

Vasutasok! Postások!

10 házhely a Vargakertben, fűtőházzal szemben olcsón eladó.
Iroda: Miklós u. 7.

Férjhezmenendők,
házasulandók, forduljanak bizalommal — ügynökséghez, Bathányi utca 13. Bent az udvarban. 1008

Gallér-
tisztítás tűkörfénnyel 8 fillér. Libándy, Péterfia 4.

Legolcsóbb tüzelőanyag, szagtalan kő és salakmentes Berentel szén, mely a borsodi szének között legjobb házi tüzelésre. Kapható Gabányi Sándor utóda cégnél, házhoz szállítva is. Csapó utca 28. Telefon 4—49.

VÉTEL

Oláh Gábor
Álmodó magyarok c. könyvét megvételre keresem. Cim a kiadóban.

Használt
hosszu asztalt és nagy stélázzit keresek. Szent Anna hat, kesztépfület. 2071

Uj típusu
szőnyegszővőszéket megvételre keres polgári leányiskola, Hajdubörmény. 2057

ELADÁS

Eladó
15 szál akácfa szerzőszámának. Szabó Józsefné, Hajdubörmény, Jókai utca 39. 907

Eladó
kurta téli kabát, szalonnaszal és selyem pincsi, Iskola utca 8. 942

Hegedű,
kitűnő hangu, régi Steiner mestermunka, készpénzáron eladó. Cim a kiadóban. 936

Koffer
uti, különleges, székényes, készpénzáron eladó. Cim a kiadóban. 937

Zongora
rövid, részletre olcsón eladó, Rakovszky zongorakészítő, Péterfia 42. 924

Eladó
egy boltipuladállvány, 2 drb üvegajtó, 1 lisztelés láda, Bekecs utca 9. 929

Házinyul
fehér angora bak eladó, Böszörményi utca 22. 1797

Cukorrépa
széna, előbbi 150 mm, utóbbi 100 mm. nagy-cserei tanyámon, álmás mellett kisebb tételben is, esetleg beszállítva eladó. Bakóci Gábor 1790

Frakk,
szmoking, teljesen jó karban, közép termetre eladó. Szent Anna 29. kesztépfület. 1754

Rhode Island
fajtszta kakasok eladók. Poroszlay utca 40. 2081

Korcsolya
huszas és huszonnégyes olcsón eladó. — Széchenyi u. 21. 2083

INGATLAN

Föld
eladó 6 és fél hold Látóképnél, Rácz uré. Pataky, Hnyadi utca 8. 97

Vasutasok,
postások! 10 házhely Vargakertben, fűtőházzal szemben olcsón eladó. Iroda: Miklós u. 7. 919

Eladó
azonnal beköltözhető Szent Anna utca 44. számu sarok ház. — Pénzbefektetésre kiválóan alkalmas. 948

Uj ház eladó
Kuczik telep, Kossuth Lajos utcában. Áll egy szoba, konyha, kamara, fürdőszoba és üvegezett veranda 150 öl kerttel. Kedvező fizetési feltételek. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth-utca 8.

Basahalom
utca 21. számu 1091 öl területű ingatlan esetleg 2 darabban is kedvező fizetési feltételek mellett eladó. — Tiszántúli Mezőgazdasági Hite intézet, Kossuth utca 8. szám.

Eladó
sürgősen 2 uj ház. — Nyilastelep, Tánacsics Mihály utca 68., és Nyilastelep Mező utca 4. szám.

Csigekert utca
17. számu ház eladó. Értékezni ugyanott. 940

VEGYES

ÜGYNÖKÖT
magas jutalékkal keresek. Cim Hajdúföld kiadóban.

Elveszett
rövid szőrű német vizsla, barna színű, szürke apró foltokkal. Nyakán 1929/231. sz. eb védjegy van, Ella névre hallgat. Kérem a megtalálót, értesitse a Mihalovits gyógyszerészt. 924

PARENTHÉSY INGATLANFORGALMI ÉS HITELIRODÁJA

Foglalkozik ingatlanok vételével és eladásával a legelőnyösebb feltételek mellett.

Telefon: 5—64. **INGYENES TANÁCSADÁS** Piac-utca 63. sz.